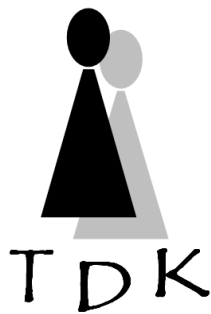

Ébresztő! Leshatáron a fővárosi futball

Tudományos Diákköri Dolgozat

Konzulens: Stocker Mikós

Vermes Szabolcs

Gazdálkodástudományi Kar

Alapképzés

Kereskedelem és marketing

III. évfolyam BA

Budapest, 2012.03.26.

A BCE Közgáz Campus Tudományos Diákköri Konferenciáját a TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0023 azonosítójú “A tudományos képzés műhelyeinek átfogó fejlesztése a Budapesti Corvinus Egyetemen” című projektje támogatja.

Tartalomjegyzék

0. Bevezetés.....	5
1. Labdarúgás kialakulása Magyarországon.....	6
1.1. A labdarúgás kialakulása.....	6
1.2. A modern labdarúgás kialakulása.....	6
1.3 A modern labdarúgás kialakulása Magyarországon.....	7
2. A főváros szerepe a labdarúgásban	9
2.1. A fővárosi labdarúgás jelentősége.....	9
2.2. Összesített örökranglista.....	11
3. A főváros szerepe a gazdaságban	14
3.1. Budapest jelentősége korábban	14
3.2. Budapest jelentősége napjainkban.....	15
4. Hipotézis, elemzési keret.....	18
4.1. A hipotézis előzménye	18
4.2. Hipotézis bemutatása.....	19
4.3. Az elemzés kerete.....	20
4.3.1. Az elemzés kerete: csapatok kiválasztása	20
4.3.2. Az elemzés kerete: sikeresség definiálása	22
5. Elemzés	24
5.1. Sportszakmai siker elemzés.....	24
5.1.1. Bajnoki címek száma, tabellán elért helyezés	24
5.1.2. Kupagyőzelmek száma (MK, LK, SZK).....	26
5.1.3. Nemzetközi kupaszereplés	27
5.1.4. Nézőszám	28
5.1.5. Válogatott játékosok száma	31
5.2. Gazdasági elemzés.....	34
5.2.1. Bevételek.....	35
5.2.1.1. Értékesítés nettó árbevétele (NÁB).....	37
5.2.1.2. Egyéb bevétel	39
5.2.1.3. Összes bevétel	40
5.2.2. Kiadások.....	44
5.2.2.1. Anyagjellegű ráfordítások	44
5.2.2.2. Személyi jellegű ráfordítások.....	46

5.2.2.3. Egyéb ráfordítás.....	46
5.2.2.4. Összes ráfordítás.....	47
5.2.3. Összesítés	48
6. Kitekintés.....	53
7. Összefoglaló	55
8. Hivatkozásjegyzék.....	57
9. Ábrajegyzék.....	64
10. Kiegészítő mellékletek	68

0. Bevezetés

A dolgozatom témájának a labdarúgást választottam, aminek társadalmi befolyásoló szerepe mellett a gazdasági jelentőségét sem vonhatjuk kétségbe, emiatt fontosnak érzem azt, hogy foglalkozzunk vele. Ebben a munkában csak a magyar labdarúgó klubokról és azokat működtető gazdasági társaságokról van szó, dolgozatom gerincét egy hipotézis vizsgálata adja, amely szerint a fővárosi labdarúgás rosszabbul teljesít az elmúlt öt évben mind sportszakmailag, mind gazdaságilag, mint a legnagyobb vidéki futball klubok.

A téma a Krausz Tamás, Mitrovits Miklós: A játék hatalma - Futball- Pénz- Politika, (L'Harmattan Kiadó, 2008) könyv elolvasása után körvonalazódott bennem, sokban hozzájárult a mű ahhoz, hogy történelmi eseményeket összefüggéseiben lássam.

Munkámat sokban segítette Stocker Miklós mellett Dr. András Krisztina, az egyetemünk adjunktusa és az ő 2003-as disszertációs munkája, amely segítségével sikerült az alapfolyamatokat megértenem.

A gyakorlati működés sok esetben eltér az elméleti működéstől a magyar futballban, ezért szükségem volt labdarúgással foglalkozó szakemberek véleményére is. Nagy segítségemre volt Sallói István, a Kecskeméti TE jelenlegi klubigazgatója és Szemrád Gábor, az Újpest egykori gazdasági igazgatója mellett Szabados Gábor- a Kispest Honvéd egykori marketing igazgatója. Thaly Zoltánnak, az MLSZ egykori munkatársának köszönhetem azt, hogy munkám során felhasználhattam egy olyan adatbázist, amely elektronikus formában nem található az interneten.

1. Labdarúgás kialakulása Magyarországon

Dolgozatom első fejezetének célja, a labdarúgás kialakulásának rövid bemutatása Magyarországon. Az alábbiakban említést teszek a labdarúgás elődjének kialakulásáról, azonban annak, a dolgozat számára nem releváns történelmi fejlődését nem mutatom be részletesen. Az első fejezet leírja a modern futball kezdetének fontos történéseit, bemutatja, hogyan vált önálló, modern sportággá.

A fejezet legfontosabb eleme azonban a magyar labdarúgás kialakulásának bemutatása, amelyet szükséges ismerni az összefüggések megértése érdekében. Szó fog esni az 1900-as évek előtti kezdeményezésekről, továbbá bemutatom a magyar labdarúgás első lépését a szövetség felé, amely elengedhetetlen kelléke a szervezett működésnek.

1.1. A labdarúgás kialakulása

A labdarúgás történelme jelentős múltra tekint vissza, megszületésének pontos évszámára máig nem találtak hiteles forrást. A labdarúgás legelső elődjének születését i.e. 2-3 évezred tájékára teszik történészek, amely a kínaiak által kitalált, széles körben ismert játék neve cuju (rúgni-labda) volt. Ehhez a sporthoz hasonló játékokat ismertek már az ókori rómaiak is, azonban az általuk űzött sport jobban hasonlított a mai rögbihez. A futballhoz hasonló játékok a középkori Európában ismertek voltak, de Európa-szerte elfogadott egységes szabályzatról ebben a korban nem beszélhetünk.¹

1.2. A modern labdarúgás kialakulása

A labdarúgás korai elődeinek elemzése helyett számunkra sokkal fontosabb a ma ismert játék kialakulása, emiatt a történelmi kitekintést a 18. század végétől folytatom.

A sportág ma ismert formája az 1900-as évek közepén született, a modern futball bölcsőjében, Angliában. Feltehetően a labdarúgás elődje a 18. és 19. század elején került a szigetországba, és vált népszerűvé, azonban a század közepéig egységes sportról nem beszélhetünk, számos különböző verziója élt egymás mellett. A labdarúgás közvetlen elődje,

¹ <http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame1.html>

az ún. „mob football” Anglia északi részén vált először közkedveltté, melyet gyakorlatilag kötetlen módon, szabályok nélkül játszottak a városok és faluk lakói egymás ellen.²

A sport modernizálásban lényegi lépés született 1863-ban, mikor az eddig önkényesen, külön városok által elfogadott és alkalmazott szabályok (lásd. Sheffield, Cambridge, London, Nottingham rules) egységesítése céljából megszületett a Football Association (továbbiakban FA). Első lépésként szabványosította a szövetség a labda méretét, és súlyát, majd eltörölte a kézijátékot. Ez jelentette a szakítást a mai rugby elődjével, a két sport fejlődése külön utakon indult.³

1863-as év tehát mérföldkőnek számított a világ legnépszerűbb sportjának kialakulásában, a gyors fejlődésnek köszönhetően megrendezték 1872-ben az első versenyt FA Cup néven, majd 1888-ban megrendezték az első hivatalos labdarúgó bajnokságot Angliában.³ A három évszám által közrefogott 25 év testesíti meg a legfontosabb kezdeti lépéseit annak, amit ma modern labdarúgásnak nevezünk.

1.3 A modern labdarúgás kialakulása Magyarországon

A futball hamar ismertté vált az öreg kontinens szigetországi területén kívül, Magyarországra is rohamléptékkal ért el, hiszen 1875-ben már biztosan létezett a sport, még ha csak szűk körben is volt ismert.⁴

Magyarországon nem sokkal később Angliánál, - az 1857-ben, a világ első klubjához, a Sheffield FC-hez képest- 40 évre rá ért el a fociláz szervezett formában, megalakult a Budapesti Torna Club (továbbiakban BTC) labdarúgó szakosztálya 1897-ben.^{5 6}

Pár évvel később már számos csapattal rendelkezett az ország, megjelent az igény egy felelős szövetségre, amely megszervez és koordinál egy bajnokságot. Megalakult a Magyar Labdarúgók Szövetsége (MLSZ) 1901-ben, ami még abban az évben kiírta az első magyar bajnokságot. A nyolcfordulós bajnokságon mindössze öt, csak fővárosi csapat képviseltette magát, és a Hajós Alfréd, Ray Ferenc vezette BTC megnyerte az első magyar labdarúgó bajnokságot.⁷

² <http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame2.html>

³ <http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame4.html>

⁴ http://www.sportmuzeum.hu/kiallitasok/szazeves_a_magyar_foci/foci_01.html

⁵ <http://www.sheffieldfc.com/>

⁶ <http://zona.hu/article/1510/pekerdei-futballrajt-dalardaval-es-labtoresekkel.html>

Nem kellett sokat várni a magyar válogatott első mérkőzéseire sem, először angol klubok ellen mérkőztek, majd az osztrák válogatott volt az első hivatalos ellenfél, amelyet csak később ismertek el hivatalos mérkőzésnek.⁷

Összefoglalva elmondhatom, függetlenül a századforduló előtti kezdeményezésektől, a Magyarország az 1901-1902-ben csatlakozott azon limitált számú országok csoportjába, amely rendelkezik szervezett labdarúgással.

⁷ <http://zona.hu/article/1510/pekerdei-futballrajt-dalardaval-es-labtoresekkel.html>

2. A főváros szerepe a labdarúgásban

Ebben a fejezetben szeretném bebizonyítani, hogy már a kezdetektől milyen fontos szerep jutott a fővárosi futballnak. Dolgozatom e része vázolja a kialakult Budapest-Vidék egyensúlytalanságot, annak lehetséges okait.

A klubok nagy része jelentős múltra tekint vissza, az idők során számos névváltoztatáson mentek keresztül, mostantól a dolgozat egészében a futball klubokat a ma is használt nevén szerepeltetem, amely vonatkozik a múltban használt összes klubnévvel elért eredményre.

Fontos definiálni azt, hogy kik a fővárosi klubok, hiszen az általam vizsgált időszakban, a 20. században, egykor önálló településeket csatoltak Budapesthez (pl. Kispest, Újpest). ⁸A dolgozat egészében azokat tekintem fővárosi egyesületnek, amelyek Budapest közigazgatási területéhez tartoznak.

2.1. A fővárosi labdarúgás jelentősége

A magyar labdarúgás életében a kezdetektől jelentős szerep jutott a budapesti sportéletnek három okból is, amelyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz:

Egyrészt, a labdarúgás magyarországi kialakulásának történelméből könnyen láthatjuk, hogy a futball a fővárosban vert először gyökeret. Mi sem mutatja ezt a tényt jobban, mint az, hogy az első futballmérkőzést is Budapesten, a Pékerdőben, nem messze a mai MTK stadiontól rendezték 1896-ban, amelyet az első hivatalosan is elismert mérkőzés követett a következő évben. ⁹ Ezt mondhatjuk úgyis, hogy hamarabb lett Budapesten igény ellenfelekre, új csapatokra.

Másrészt, hamarabb alakultak meg a klubok vagy futballszakosztályok Budapesten, korábban lett kultúrája a sportágnak, csaknem a kezdetektől foglalkoztak vele szervezett szinten. A nem budapesti labdarúgás később került bele a magyar futball vérkeringésébe, az

⁸ <http://budapestcity.uw.hu/02-tortenet/1950-nagy-budapest/index-hu.htm>

⁹ <http://szekelytiber.web4.hu/cikk/a-magyar-labdarugas-tortenete-a-hoskortol-a-modern-idokig>

első hét hivatalosan megrendezett bajnokságban nem szerepeltek, csak egymás ellen mérköztek ún. „kerületi bajnokságokban”.¹⁰

Harmadrészt, az akkori körülmények nem könnyítették a vidéki csapatok integrálódását: a klubok anyagi lehetőségei szerények voltak, az utazások finanszírozását nehézkesen tudták csak megoldani. Ez volt a legfőbb oka annak, hogy kezdetben a vidékiek nem jelentek meg a fővárosi csapatok ellen szervezett meccseken. Az MLSZ érezve azt, hogy a vidéki csapatok is helyet érdemelnek az országos versenyben, próbálta orvosolni a hibát úgy, hogy kerületi bajnokságok győztesei közül kikerülő legjobb vidéki csapatnak lehetőséget adott arra, hogy megmérkőzhessen először a budapesti másodosztály bajnokával, majd a győztes mérettethette meg magát az első osztály győztesével. Ennek a mérkőzésnek a jobbik együttese volt az abszolút magyar bajnok.¹¹

A fent leírt okok miatt az erőviszonyok már kezdettől meglehetősen egyenlőtlenek voltak, ezt jól mutatja az FTC-Kassa találkozó, ahol az összes vidéki kerületi bajnokság selejtezőinek győzteseként kapott ki a Kassa 11-0-ra a fővárosi zöld-fehérektől. A kialakult egyenlőtlen helyzetet még jobban érezhetjük, ha tudjuk, hogy az első vidéki bajnoki címre is 43 évet kellett várni, mígnem a Nagyváradi AC (NAC) megszerezte a bajnoki trófeát 1944-ben.¹² Az NAC diadala azonban nem hozta meg a várt áttörést, hiszen az 1940-es évek második felétől egészen az 1990-es évekig mindössze két csapat volt képes megtörni a budapesti hegemoniát.

Az 1. táblázatban látható azon vidék csapatok listája, akik 1945-1990 között bajnoki címet tudtak szerezni¹³:

1. táblázat: Budapesten kívüli klubok bajnoki címeinek száma 1945 és 1990 között

Csapat	Bajnoki címek száma	Szezon
Győri ETO	3	1963,1981-82,1982-83
Nagyváradi AC	1	1943-44

Forrás: <http://www.rsssf.com>

Annak ellenére, hogy a táblázat nem tartalmazza Csepelt, mely közigazgatásilag egészen 1950-ig önálló településként nyert 3, összesen 4 darab bajnoki címet, láthatjuk, hogy

¹⁰ <http://www.rsssf.com/tablesh/honghist.html>

¹¹ <http://dobrovsky.uw.hu/>

¹² <http://www.rsssf.com/tablesh/honghist1900.html#09>

¹³ <http://www.rsssf.com/tablesh/honghist.html>

45 év alatt mindössze 4 alkalommal örülhettek a nem budapestiek. Érdekesség, hogy a 45 év alatt 47 bajnoki szezon indult, mert volt olyan év, amikor nem rendeztek bajnokságot (pl. 1956), azonban több volt az ún. „csonkaszezon”, mely mindössze egy teljes őszt vagy tavaszt ölelt fel.¹⁴

2.2. Összesített örökranglista

A történelmi kitekintés mellett engedjünk teret a számoknak is, a képlet így még egyszerűbb: a fővárosi labdarúgás sikeresebb összesítve, mint a vidéki. Ezt igazolja az alábbi összeállítás is, amely az összes, MLSZ által kiírt bajnokságok, és kupák győzteseinek örökranglistáját mutatja be. A táblázat nem teljesen, az örökranglista első kilenc, legtöbb címet szerzett labdarúgó klubjait tartalmazza, nem szerepelnek olyan klubok, akik egy vagy két szerzett címmel büszkélkednek¹⁵

2. táblázat: Összesített örökranglista legjobb kilenc csapata és azok címei

Sorrend	Csapat	Bajnokság	Magyar Kupa	Ligakupa	Szuperkupa	Összesen
1.	FTC	28	20	-	4	52
2.	MTK	23	12	-	2	37
3.	Újpest	20	8	-	2	30
4.	Honvéd	13	7	-	-	20
5.	DVSC	5	4	1	5	15
6.	Vasas	6	4	-	-	10
7.	Győri ETO	3	4	-	-	7
8.	Videoton	1	1	2	1	5
9.	Csepel	4		-	-	4

Forrás: MLSZ adatbank

A labdarúgást szerető embereknek egyértelmű, hogy mi a lényeges különbség az egyes versenysorozatok között, de azért érdemes kiemelni a fontos jellegzetességeket.

A „bajnokság” alatt a magyar legfelsőbb ligát értem, amely jelenleg 16 csapatos, 30 fordulós. Minden csapat kétszer küzd meg az összes ellenféllel, egyszer tavasszal, majd ősszel. A Magyar Kupa (MK) jellegében más, igazi kupaküzdelem, ahol az egyes párbaj vesztesei azonnal kiesnek a versenyből, amennyiben az egymás ellen játszott két meccsen

¹⁴ <http://www.pestmegye.hu/minden-pest-megyerol/pest-megye-tortenete>

¹⁵ http://adatbank.mlsz.hu/foprogram.asp?menu=p00_0001&p_evad=10&p_szervezet=24&p_verseny_id=8725

összesítve rosszabb eredményt értek el ellenfelüknél. A Ligakupa (LK) 12 csapatos rendszerében először csoportos küzdelmek, majd egyenes kiesés a rendező elv, amelyet egy oda-visszavágós döntő zár le. A Szuperkupa (SZK) keretében pedig a magyar bajnok küzd az MK győztes csapattal a címért. Az 1992-ben indított kupasorozat kezdetben mindössze egy mérkőzést jelentett, majd pár évig két mérkőzést foglalt magába, később visszatértek az egy meccses rendszerhez, mely a mai napig jellemzi az SZK-t.

Első lépésként a fővárosi klub teljesítményéről lesz szó, majd a nem budapesti csapatok mérlegéről.

Először az összesített eredményeket mutatom be. A táblázatról leolvasható a fővárosi csapatok erős dominanciája, hiszen a jelenleg első osztályban szereplő négy budapesti labdarúgó klub (FTC, Honvéd, Újpest, Vasas) a legjobb hat hely egyikét foglalja el. Továbbá az örökranglista második helyezettje, az MTK is hosszú időn át - talán mondható, hogy jelenleg is- meghatározó szereplője a magyar футбол életnek, annak ellenére, hogy a másodosztályban szerepel a 2011-es őszi idényétől kezdve. Elképzelhető, hogy az összesen 37 kupát gyűjtött kék-fehér klub mélyrepülése tiszavirág életű lesz, jelenleg toronymagasan vezeti a másodosztály nyugati csoportjának tabelláját, esélyei jók a visszajutásra.^{16 17}

A sort tovább folytatva még világosabbá válik a főváros hegemoniája a múltban: az első bajnoki címet a Budapesti TC (BTC) szerezte meg, legtöbbször az FTC lett bajnok, továbbá sorozatban legtöbbször az MTK nyert bajnoki címet, szám szerint 9-et egymás után 1916 és 1925 között.^{18 19}

A szuperkupát, és ligakupát leszámítva minden címben a budapestiek a rekorderek: a Ferencváros 28 bajnoki címével, 20 Magyar kupa győzelmével bátran hívható abszolút rekordernek Magyarországon. A második helyezett MTK négyszer több bajnokságot és háromszor több Magyar kupa (MK) győzelmet ünnepelhetett, mint a legeredményesebb vidéki klub, a Debrecen.

A másik két kupa elemzéséhez látnunk kell, hogy azok jellegükben más tulajdonságokkal bírnak, mint a bajnokság vagy az MK. A Szuperkupa 1992-es debütálása óta egy vagy két mérkőzést ölelt fel, tehát a kupa elhódítója egy ideiglenesen jobb teljesítménnyel

¹⁶ http://hvg.hu/sport/20110514_mtk_kiesett

¹⁷ <http://www.nb2.hu/csoportok/nyugat/>

¹⁸ <http://www.ftc.hu/index.php?a=>

¹⁹ <http://www.mtkhungaria.hu/index.php?action=history&opened=5>

elhódíthatta, amennyiben előtte bajnok vagy MK győztes volt. A 2007-ben startolt Ligakupát (LK) - fennállásának négy éve alatt- nem sikerül egy fővárosi egyletnek sem megszerezni, ennek tárgyalására az elemzésem során visszatérek a későbbiekben.^{20 21}

Az alábbi két bekezdésben a nem fővárosi csapatok eredményeiről lesz szó. Úgy ítélt meg, hogy azokról a (főleg vidéki) csapatokról nem érdemes említést tenni, amelyek mindössze egy vagy két címet szereztek fennállásuk során. Ennek fényében a Debrecen, Győr, Videoton hármas marad, ezen csapatok fogják az elemzésem gerincét adni a későbbiekben.

Az örökranglista legsikeresebb nem fővárosi szereplője a Debreceni VSC (DVSC). Bár történelme során több ízben is az első osztályú magyar bajnokság tagja volt, ám 1993 helyett – amikor hosszú idő után visszakerült az első osztályba- csak 2005-ben kezdte el írni sikertörténetét. Azóta az eddig megszerezhető 7 bajnoki címből 5-öt szerzett. Mindenki számára világos tehát, hogy a DVSC jelentős múltbéli eredmény nélkül a jelen futballcsapata.²²

A sort a Győr követi a megnyert három bajnoki, négy MK győzelmével, megelőzve ezzel a mindössze egy Nemzeti Bajnokság (NB1) és egy MK győzelemmel rendelkező Videotont, mely rendelkezik még két Ligakupa, és egy Szuperkupa diadallal. Mindkét csapatnak már volt olyan időszaka, amikor a magyarországi futball jelentős szereplőjének nevezhattük őket. A győriek esetében a '60-as évek, illetve a '80-as évek jelentették az aranykort, ekkor szerezték a három bajnoki címüket is.²³ A fehérvári piros-kékek számára szintén a '80-as évek számítottak az eddigi legjobbnak, ekkora az UEFA kupában a döntőbe jutottak, de bajnoki címet csak 2011-ben szereztek fennállásuk óta először.²⁴

Összegezve az elmondottakat, nem vonható kétségbe, hogy hazánk futball sikereiben a fővárosi szerepvállalás már-már irreálisan nagy.

²⁰ <http://www.mlsz.hu/kupak/szuperkupa>

²¹ <http://www.mlsz.hu/kupak/ligakupa>

²² http://www.dvsc.hu/Lapok/Tortenet_hu.aspx

²³ <http://www.eto.hu/index.php?lan=hu&m=39>

²⁴ <http://www.vidi.hu/menu/klubtortenet1.html>

3. A főváros szerepe a gazdaságban

Az előző fejezetben láthattuk, milyen fontos szerepet tölt be a főváros a labdarúgásban. Dolgozatom témáját illetően fontos a főváros gazdasági szerepvállalásának rövid leírása is, annak hosszú idősoros, teljes körű elemzése nem célom.

A fejezet célja, hogy belássuk, országunk gazdasága centralizált, ahogy a labdarúgás sportszakmai sikerei is voltak egészen a közelmúltig, dolgozatomnak mégsem célja a részletekbe menő makrogazdasági elemzés.

A fejezetben a „vidék” elnevezésen Magyarország Budapesten kívüli területének összességét értem.

3.1. Budapest jelentősége korábban

„A megkésett iparosodás „Budapest-szigetet” hozott létre, amelynek fejlettsége éles kontrasztban állt a vidék fejletlenségével. Az előrehaladás ára a főváros-vidék olyan fokú ellentétében mutatkozott meg, ami a szerveesebben fejlődő Nyugaton ismeretlen”(Ágh Attila: A Nagy-Budapest régió az európai térben; 2. bekezdés).²⁵

Dolgozatom következő része kitekintés, ezért az alábbi táblázattal azt illusztrálom, hogy már a 20. század elején is Budapest volt az ország gazdasági és kulturális központja:²⁶

3. táblázat: Budapest gazdasági és kulturális súlya az országban, 1910-ben (Vidék: Horvátország és Szlavónia nélkül)

%	Budapest	Vidék
Lakosságszám	4,8	95,2
20 főnél nagyobb iparvállalat dolgozói	32,7	67,3
kereskedelemből élők	23,3	76,7
a felsőoktatás hallgatóinak száma	61,9	38,1

Forrás: Barta Gyöngy (2000): Újra „boom” a budapesti gazdaságban

²⁵ <http://mozgovilag.com/?p=2446>

²⁶ <http://epa.oszk.hu/00000/00003/00022/barta.htm>

Beluszky Pált idéző Barta Györgyi (Barta Györgyi 2000, 1. táblázat) szerint a lakosság mindössze 5%-a lakott Budapesten, mégis láthatjuk, hogy a nagyobb iparvállalatnál dolgozók 32,7%-a összpontosult az ország fővárosában. Elmondható, hogy az ipar mellett a kereskedelmi élet is meglehetősen aktív volt a 100 évvel ezelőtti fővárosban, az ország kereskedőinek csaknem egynegyede Budapesten élt.

3.2. Budapest jelentősége napjainkban

Ahogy a bevezetőben említettem, Budapest gazdasági szerepének részletes elemzése messzire vezetne, a téma viszont megköveteli, hogy érzékeltessem a gazdasági egyenlőtlenséget is Budapest és vidék között.

Az alábbi táblázat a népesség eloszlását mutatja százalékos formában Budapest és vidék között²⁷:

4. táblázat: Magyarország népessége Budapest-Vidék bontásban

Népesség					
Fő	2007	2008	2009	2010	2011
Budapest	1 696 128	1 702 297	1 712 210	1 721 556	1 733 685
Budapest (%)	16,85%	16,95%	17,07%	17,19%	17,36%
Vidék	8 370 030	8 343 104	8 318 765	8 292 768	8 252 037
Vidék (%)	83,15%	83,05%	82,93%	82,81%	82,64%
Ország összesen	10 066 158	10 045 401	10 030 975	10 014 324	9 985 722

Forrás: KSH

A KSH adatai szerint tehát, a magyar lakosság csaknem 17,5%-a a fővárosban élt 2011-ben, szemben a vidék kicsit több mint 82,5%-ával. Ez az arány magasnak számít, szerte Európában egészen más számokat látunk: a berlini lakosság megközelítőleg 5%-a a teljes német populációnak²⁸, vagy a 39 milliós Lengyelországnak körülbelül 6,2%-a él Varsóban, a fővárosban, és a sor tovább folytatható.²⁹

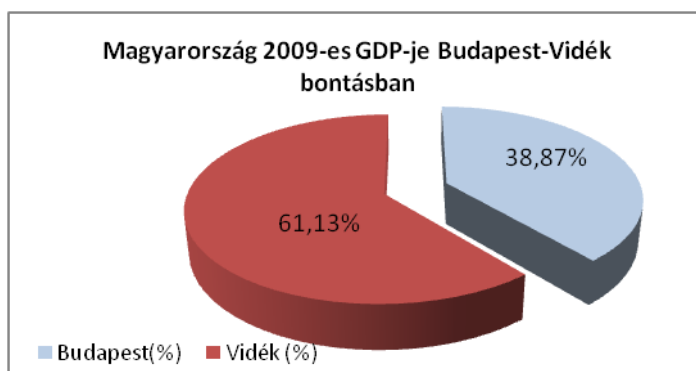
²⁷ http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd003b.html

²⁸ http://www.statistik-berlin-brandenburg.de/Publikationen/Stat_Berichte/2011/SB_A1-1_A2-4_q03-10_BE.pdf

²⁹ <http://www.stat.gov.pl/gus>

A következő táblázat további bizonyítékokkal szolgál a centralizáltságra³⁰:

1. diagram: Magyarország GDP-je Budapest-Vidék bontásban

Forrás: KSH

A diagram nem tartalmazza a 2010-2011-es számokat, mégis tisztán leolvasható, hogy Budapest –ahol a lakosság 17%-a él- az ország GDP-jének csaknem 40%-át adja. Ennek valószínű oka az, hogy a gazdasági szervezetek, amelyek nagyobb részt termelik az ország bruttó hazai termékét, koncentráltabban találhatók meg a fővárosban, mint az ország többi részén³¹:

5. táblázat: Magyarország gazdasági szervezeteinek száma Budapest-Vidék bontásban

Regisztrált gazdasági szervezet összesen			
db	2007	2008	2009
Budapest	375 745	388 597	393 396
Budapest (%)	28,34%	23,49%	23,33%
Vidék összesen	949 890	1 265 702	1 292 955
Vidék (%)	71,66%	76,51%	76,67%
Ország összesen	1 325 635	1 654 299	1 686 351

Forrás: KSH

Igaz, hogy a táblázat csökkenő trendet mutat a gazdasági szervezetek százalékos eloszlásában, mégis Budapest itt is jelentős szeletet képvisel, hiszen 2009-ben Budapest, amely a magyar GDP 38,8%-át, a lakosság 17,3%-át adta, a regisztrált gazdasági szervezetek 23%-ával rendelkezik. A csökkenő trend csak Budapest százalékos arányszámára vonatkozik, a gazdálkodó szervezetek száma továbbra is növekszik a fővárosban.

³⁰ http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt013.html

³¹ http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qvd003b.html

Talán még ennél is beszédesebb, hogy az egy főre jutó GDP Budapesten 2,26-szorosa az országos átlagnak.³² A foglalkoztatottsági, illetve a munkanélküliségi ráta (százalékban) ugyanezt a képet festi^{33 34}:

6. táblázat: Magyarország foglalkoztatottsági és munkanélküliségi rátája Budapest-Vidék bontásban

	2007	2008	2009	2010	2011
%	Foglalkoztatottsági ráta				
Budapest	57	57	56	55	55
Vidéki átlag	51	50	49	49	50
%	Munkanélküliségi ráta				
Budapest	4,9	4,3	6,2	9,1	9,6
Vidéki átlag	7,4	7,8	10	11,2	10,9

Forrás: KSH

A 6. táblázat szerint – bár csökkenő tendenciával- Budapest még mindig jobb mutatókkal rendelkezik, mint az ország többi része átlagosan. 2008-ban és 2009-ben a különbség még nagyobb volt, a munkanélküliségi ráta csaknem fele volt Budapesten, mint vidéken, a foglalkoztatottság is 7%-al magasabb volt. Mára ez a nagy különbség eltűnt, de az eltérés ma is észrevehető.

Összefoglalóan elmondható, hogy Magyarország gazdasága meglehetősen centralizált, Budapest szerepe megkülönböztetett, majd’ minden általam vizsgált összefüggésben kedvezőbb számokkal rendelkezik, mint az ország fővároson kívüli része.

³² http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt014.html

³³ http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf026b.html

³⁴ http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qlf027b.html

4. Hipotézis, elemzési keret

Eddig elemeztük, hogy milyen fontos Budapest a magyar gazdaságban, látható, hogy szerepe kiemelkedő a magyar futball életében is. Ez a fejezet érintőlegesen bemutatja azt a változást, ami végbement a 2000-es évek elején a magyar labdarúgásban.

4.1. A hipotézis előzménye

A 2. fejezetben láthattuk, hogy milyen fontos szerepet töltött be a főváros a labdarúgásunk életében:

A 2. táblázat szerint budapesti csapat rendelkezik a legtöbb bajnoki címmel, MK győzelemmel, illetve sorozatban is budapesti csapat nyerte a legtöbb bajnoki címet, számszerűsítve kilencet. Ezen túlmenően az élen mind az NB1 és MK örökranglistán fővárosi egylet van, de az első négy között sincs vidéki, és a legjobb kilencben is csak három Budapesten kívüli csapatot találhatunk. A sort tovább folytatva: legrégebbi klubok fővárosiak, komolyabb külföldi ismertségre – egészen a debreceni BL és EL szereplés előtt- csak ők tehettek szert.

A szituáció azonban a 2000-es évek elejétől kicsit, az elmúlt öt évben drasztikus módon megváltozott. Ahogy a 2. fejezetben leírtam, az első vidéki bajnoki cím megszerzésétől (1944-ben az NAC) egészen 1990-ig, mindössze 3 vidéki bajnoki cím volt, abból is kettő, jóval később, a '80-as években. Mindhárom diadal egy város nevéhez, a Győrhöz fűződik. A '90-es években felbukkant egy-egy meglepetés csapat, akik egy év kitűnő teljesítménnyel bajnoki címet tudtak nyerni, huzamosabb ideig, azonban nem voltak képesek megragadni az NB1 élmezőnyében bajnoki címük után. Ilyen csapat volt a Vác, mely 1994-ben, és a Dunaújváros, amely 2000-ben nyerte a díjat.

Az ezredforduló teljesen megváltoztatta az erőviszonyokat, hiszen az elmúlt 11 bajnoki címből 4 került a fővárosiak birtokába, többi a vidéki csapatok hódították el.³⁵ Ahogy utaltam már rá: a jelenkor csapata egyértelműen a Debrecen, aki ebből a hét címből ötöt gyűjtött, abból az első hármat egymás után.³⁶ A másik két címen két olyan vidéki csapat osztozott, akik fennállásuk során egy alkalommal voltak a legjobbak. Az egyik a fehérvári futball klub 2011-ben, a másik pedig az a Zalaegerszeg, aki 2002-ben még a Manchester

³⁵ <http://www.rsssf.com/tablesh/honghist.html>

³⁶ http://www.dvsc.hu/Lapok/Tortenet_hu.aspx

United-et győzte le, mára - a februári eleji hírek szerint- pedig a megszűnés szélére sodródott.^{37 38}

4.2. Hipotézis bemutatása

Az alábbiakban szeretném bemutatni mindazt, amiről a dolgozat hátralévő része szólni fog.

A dolgozat értelmét a következő állításom adja: Hipotézisem szerint Magyarországon az elmúlt öt évben a jelenlegi legnagyobb vidéki klubok sikeresebbek, mint a fővárosiak.

Ezt az állítást többféleképpen lehet értelmezni, és vizsgálni is, ezért szeretném bemutatni az én gondolatmenetemet a 4.3-as pontban.

A dolgozat megírásához szükséges adatok felkutatása előtt, mint laikus kifejezetten érdeklődtem a magyar futball iránt, rendszeresen követtem annak híreit, melyek pár éve egyre gyakrabban szóltak a Ferencvárostól a Vasason át egészen az Újpestig arról, hogy a korábbi tulajdonos eladná klubját^{39 40}. Nehezen tudom elképzelni, hogy egy tulajdonos szívesen értékesítené sikeresen működő klubját vagy tulajdonrészét, annak ellenére is, hogy tudatában vagyok annak, hogy –szemben az üzleti élettel- a magyar futballban gyakran más tényezők is befolyásolják a tulajdonlást, és az arra való hajlandóságot. Tudom továbbá azt is, hogy a fővárosi klubok mindegyike jelentős politikai befolyásoló erővel bírnak, sokan ennek a tudják be a folyamatos tulajdonos váltásokat a kluboknál. Ez a tényező olyan sokrétű és szerteágazó, hogy nem fogok vele foglalkozni dolgozatom során, inkább a számszerű adatokra hagyatkozom.

Érdeklődésemet még jobban fokozta az is, hogy mindenki számára publikus, tudományos publicisztikát nem találtam, amely bebizonyította volna állításomat, amely egyes sportközgazdászok szerint nem is hipotézis, hanem egy „alátámasztatlan tény”, hogy az erőviszonyok alaposan átrendeződtek az elmúlt években, és fővárosi dominanciáról abszolút nem beszélhetünk.

³⁷ <http://sport.ma.hu/tart/rcikk/g/0/13015/1>

³⁸ <http://pepsifoci.hu/node/105436>

³⁹ <http://pepsifoci.hu/node/98806>

⁴⁰ <http://www.mindennapi.hu/cikk/sport/cafolja-az-osszeomlast-a-vasas-tulajdonosa/2011-06-28/4448>

4.3. Az elemzés kerete

Szubjektívnak tűnhet a fenti állításom, mely szerint a legjobb vidéki klubok sikeresebbek, mint a fővárosiak az elmúlt öt évben, ezért szeretném pontosítani azt.

A dolgozatomban csak a magyar első osztályú bajnokság (NB1) eredményeiről számolok be, nem foglalkozom más bajnokságokkal, és mindezt a 2007/2008-as bajnokság kezdetétől egészen 2011/2012-es szezon 17. fordulójáig teszem. Ez az időszak valójában 4 és fél szezont ölel fel, naptárunk szerint négy év négy hónapot jelent.

Azokat a klubokat nevezem legnagyobbaknak, akik a 2. táblázat szerint a legtöbb címet nyerték történelmük során összesítve, továbbá, akik – a publikus pénzügyi beszámolók vizsgálata után- megítélésem szerint a legmeghatározóbb szereplői a magyar klubokat működtető gazdasági társaságok között. A dolgozatomban egészében a vidéki klubok azon klubok összessége, akik nem Budapest területén működnek. Ismételtelen definiálva: a legnagyobb vidéki csapatok tehát azok, akik Budapesten kívüliek, a 2. táblázat szerint a legtöbb címet szerző csapatok között vannak és a pénzügyi beszámolók alapján a legjelentősebbek.

A következő szó, amely jelentős pontosításra vár, az a „sikeresebb”. Úgy ítélt meg, hogy ennek kiemelten fontos szerep jut, ezért meghatározását pár mondat helyett egy külön pontban, a 4.3.2.-es pontban tárgyalom.

Elképzeltető, hogy triviális a fővárosiak meghatározása a fentiek alapján, mégis egy rövid mondatban ismertetem. Eszerint: a jelenleg első osztályú budapesti klubokat jelent, tehát az NB1 2011-es őszi szezonban induló csapatok képezik a mintámat.

4.3.1. Az elemzés kerete: csapatok kiválasztása

Ahhoz, hogy ne vesszek el a részletekben, szükségem volt egy gondolkodási keretre. Ennek fényében leszögeztem, hogy csak az NB1-ről fogok beszélni, azon belül is csak 7 csapattal fogok foglalkozni: kiválasztottam 3 vidéki csapatot a 4 fővárosival szemben. Két sokaságról beszélek, mégis páratlan a mintaelem szám. A rendhagyó kiválasztást az alábbi módon indoklom:

A nem budapesti csapatokat a hipotézisemnek megfelelően választottam ki, tehát a legsikeresebb klubokat vettem górcső alá, ezek a Debrecen, Győr és Videoton voltak. Ezt két

dolog alapján tettem meg: Egyrészt ez az a három vidéki klub, melyek az örökranglista szerint is a legtöbb címet nyerték fennállásuk óta (2. táblázat), másrészt a klubok által az e-beszámoló portálon publikussá tett pénzügyi beszámolók alapján, és a transfermarkt.de, Európa egyik legnagyobb befolyással rendelkező futball statisztikai weblapja szerint⁴¹ ez a három csapat a legértékesebb napjainkban. A kiválasztás objektivitását még egy dolog indokolja sportszakmailag: az NB1 2011/12-es szezon őszi dobogósai szintén ezek a csapatok voltak.⁴²

A fővárosi klubok kiválasztása lényegesen egyszerűbb volt: a 2011 őszén indult NB1-es bajnokságban négy fővárosi csapat volt első osztályú. Az MTK, mint az ötödik jelentős fővárosi klub nem eleme a mintámnak, a kék-fehéreknek éveken át bérelt helye volt a legjobbak között, most a második vonalba kényszerültek.⁴³ Az MTK mellett a Rákospalotai EAC-ról (REAC) sem fogok említést tenni annak ellenére, hogy a tárgyalandó időszak elején még a legrangosabb magyar bajnokság tagja volt.⁴⁴

Az elemezendő klubok száma páratlan, eggyel több fővárosi klub került a kalapba. Ennek két oka van: Egyrészt mert, úgy ítélt meg, hogy nem tudok olyan indoklást adni ahhoz, hogy az FTC-Honvéd-Újpest-Vasas négyesből valamely csapat ne szerepeljen az elemzésemben. Másrészt pedig nem találtam olyan vidéki klubot negyediknek, amely 5 éve mind sportszakmailag, mind gazdaságilag olyan fontos szereplője a magyar futball életnek, mint az általam kiválasztott hármas. Ennek fényében úgy döntöttem, hogy csak az egyenlő mintaelem szám elérése érdekében nem fogok változtatni a kigondolt struktúrán.

Dolgozatom további része az alábbi csapatokról fog szólni:

- Budapest:
 - Ferencvárosi Torna Klub (FTC)
 - Budapest Honvéd FC
 - Újpest FC
 - Vasas

⁴¹ http://www.transfermarkt.de/en/nemzeti-bajnoksag/startseite/wettbewerb_UNG1.html

⁴² <http://www.nb1.hu/nb1/2011-2012/index.php>

⁴³ http://hvg.hu/sport/20110514_mtk_kiesett

⁴⁴ http://sportgeza.hu/futball/hirek/2009/05/06/kiesett_a_reac_a_labdarugo_nb_i.-bol/

- Vidék:
 - Debreceni VSC
 - Győri ETO
 - Videoton

4.3.2. Az elemzés kerete: sikeresség definiálása

Az elemzésem kétpillérű: sportszakmai és sportgazdasági részt különítettem el.

Sportszakmai sikerek meghatározásában igyekeztem a megfelelő, legrelevánsabb elemeket azonosítani. Ez alapján az alábbi változókat definiáltam sikernek:

- Sportszakmai sikertényezők:
 1. Tabellán elért helyezés
 2. Kupagyőzelmek száma (MK, LK, SZK)
 3. Nemzetközi kupaszereplés
 4. Nézőszám
 5. Válogatott játékosok száma

Viszonylag könnyű belátni, hogy miért is fontosak ezek a tényezők. A klubok sportszakmai teljesítményét leginkább az első két tényező mentén szokás mérni: minél több bajnoki címet, kupagyőzelmet gyűjt be egy egyesület, annál sikerebb. Emellett a 30 forduló után a tabellán elfoglalt helyezés is kitűnően mutatja az erőviszonyokat. Magyar klubokról szóló tanulmányban mindenképp szót érdemel a nemzetközi szereplés is, mint sikertényező, ehhez azonban egyfajta előfeltételként a csapatoknak dobogós helyen kell végezniük a bajnokságban vagy egy MK győzelem szükséges.⁴⁵ Jól mutatja egy klub sikerességét, ha helytáll a nemzetközi porondon.

A nézőszám, mint sportszakmai siker szintén releváns számunkra több okból is, de legfőképp azért, mert a sport vonatkozásában a néző testesíti meg a fogyasztót, aminek mindig a vállalati működés középpontjában kell lenni. Könnyű tehát elismerni sportszakmai sikertényezőként, és könnyen számszerűsíti a fogyasztók érdeklődését. A magyarországi nézőszám mennyisége természetesen számtalan dologtól függhet, ezek vizsgálatában nem bonyolódok a dolgotban.

⁴⁵http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/competitions/Regulations/01/48/42/49/1484249_DOWNLOAD.pdf

Gazdasági sikert lehet több módon értelmezni. Egyrészt lehet siker az, ha a vállalat maximalizálja a bevételeit vagy minimalizálja a kiadásait. A magyar futballban sajnálatos módon a (stabil) működés egyszerű léte is gyakran gazdasági sikerként van definiálva. A dolgozatomban egészében úgy értelmezem a sikerességet, hogy a klubot működtető társaságok több bevételt, és/vagy kevesebb ráfordítást realizálnak, és ehhez az alábbi sorokat fogom vizsgálni:

- Gazdasági sikertényezők:
 1. Összes bevételek
 2. Összes ráfordítás
 3. Összes ráfordítás/ összes bevétel

5. Elemzés

Az 5. fejezet képezi a dolgozatom fő részét, ahol a fent leírtak alapján fogom elvégezni a vizsgálatomat.

A fejezet egészében a „vidék” kifejezés alatt a három vizsgált nem fővárosi klubot értem.

Először a sportszakmai sikereket fogom venni, majd a gazdasági vonatkozásokról fogok beszélni az 5.2-es fejezetben.

5.1. Sportszakmai siker elemzés

Az 5.1-es fejezetben látható az, hogy az elmúlt öt évben nem tapasztalható a fővárosi fölény a labdarúgásban.

5.1.1. Bajnoki címek száma, tabellán elért helyezés

A magyar futball élet legrangosabb versenysorozata a Nemzeti Bajnokság (NB1), emiatt nem lehet egy csapat sem sikeres, ha nem ér el jó helyezést. Az alábbi táblázatom mutatja be az elmúlt öt év bajnokságban elért helyezéseket⁴⁶:

⁴⁶ http://adatbank.mlsz.hu/foprogram.asp?menu=p01_0001

7. táblázat: Bajnokságban elért helyezés 2007 és 2011 között

Bajnokságban elért helyezés (2007-2011)						
Vidék	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012*	Csapatátlag
DVSC	2.	1.	1.	5.	1.	2,00
Videoton	5.	6.	2.	1.	3.	3,40
ETO	3.	8.	3.	9.	2.	5,00
Évi átlag	3,33	5,00	2,00	5,00	2,00	
Főváros	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012*	Csapatátlag
Újpest	4.	2.	4.	6.	10.	5,20
FTC	-	-	7.	3.	9.	6,33
Honvéd	8.	13.	9.	10.	4.	8,80
Vasas	9.	10.	13.	11.	12.	11,00
Évi átlag	7,00	8,33	8,25	7,50	8,75	

Forrás: MLSZ adatbank

**Fél szezon*

A táblázat megértéshez tudni kell, hogy az egymással versenyző csapatok 1-16 közötti helyek valamelyikét szerezhetik meg, ahol az 1. jelenti a bajnokság legjobb helyezését.

Könnyen látható, hogy a vizsgált időintervallumban a három vidéki csapat (akiket a továbbiakban a DEV mozaiknéven fogok szólítani az egyszerűség kedvéért, amit a Debrecen, ETO, Videoton kezdőbetűiből készítettem) jelentősen jobb eredményekkel büszkélkedhetnek.

A jobb illusztrálás érdekében létrehoztam az évi átlag sort és csapatátlag oszlopot. Előző megmutatja együtt a három vidéki, illetve együtt a négy fővárosi klub átlag helyezéseit évekre lebontva, utóbbi pedig egyes csapatok helyezésének ötéves átlagát mutatja meg. Kisebb pontatlanságot szülhet a kis elemszámú átlagolás, továbbá tudom, hogy ezekkel a mutatókkal óvatosan kell bánni, mert egy-egy kiugróan magas vagy alacsony pozíció jelentősen befolyásolhatja őket, viszont úgy ítélt meg, hogy a 30 forduló alatt elért eredményre lehet alapozni, és az abból készített mutatók épp emiatt beszédesek lehetnek. Értelmezésüket pedig a következőképpen végeztem el:

A fővárosi és a DEV eredményei között lényeges különbség fedezhető fel már az első pillantásra is: A 7 csapatot sorrendbe állítva csapat átlag szerint láthatjuk, a Debrecen, Győr, Videoton trió foglalja el az első három helyet, nincs egy fővárosi sem köztük. A legjobb eredményt a Debrecen produkálta az elmúlt öt évben a maga 2,0-ás átlagával, ami azt jelenti,

hogy az elmúlt öt évben átlagosan a második helyet szerezte meg a Debrecen. A sort pedig – nem meglepő módon- a Vasas zárta 11-el, azaz átlagosan az elmúlt öt évben a 11. helyezést szerezte meg. A Győr a csapat átlag mutatóban messze a legutolsó a vidéki hármason belül, átlagosan az ötödik helyet szerezte meg az elmúlt öt év alatt.

Az évi átlag mutatót nézve szintén egyszerűen leolvasható a nem budapestiek fölénye: mind az öt évben átlagosan eredményesebbek, mint a fővárosiak, az öt évből egy alkalommal kétszer jobbak, két alkalommal pedig háromszor előrébb voltak átlagosan a fővárosiakhoz képest.

5.1.2. Kupagyőzelmek száma (MK, LK, SZK)

Ahogy a magyar nemzeti bajnokság végeredményeiből, úgy a kupagyőzelmek számából is látszik, mindaz, amit szeretnék bebizonyítani ebben a fejezetben: a fővárosi dominancia abszolút nincs jelen a labdarúgásban.

A 2. fejezetben már tettem említést az örökranglista taglalása után, hogy a kupasorozatok nagyon jellegzetes, egymástól igen eltérő módon léteznek, ezért azok tárgyalásánál ezt mindenképp figyelembe kell venni.

Az általam tárgyalt időszak alatt (2007- 2011) 5-ször rendeztek Magyar Kupát, és Szuper Kupát, illetve 4 alkalommal Ligakupát. Az összesen megszerezhető 14 kupából mindössze hármat gyűjtött a fővárosi csapat, abból kettőt a vizsgált négy budapesti csapat egyike, a maradék tizenegy címen a DVSC, Videoton, KTE és Paks osztozott. A releváns csapatok által gyűjtött kupagyőzelmek számát mutatja a következő táblázat⁴⁷:

8. táblázat: A hét vizsgált csapat kupagyőzelmeinek száma 2007 és 2011 között

Kupagyőzelmek (2007-2011)				
Csapat	Magyar kupa	Ligakupa	Szuperkupa	Összesen
DVSC	2	1	3	6
Videoton	-	2	1	3
Honvéd	2	-	-	2

Forrás: MLSZ adatbank

⁴⁷ http://adatbank.mlsz.hu/foprogram.asp?menu=p01_0001

A kiválasztott hét csapatból mindössze három csapat került fel a kupagyőztesek listájára, akik a megszerezhető összes, tizennégy címből tizenegyet gyűjtöttek. A megmaradt három címről nem fogok beszélni, mert az elemzésem szempontjából nem releváns csapat gyűjtötte ezeket be.

A Debrecen sikerességére már több ízben is utaltam. Az NB1-es tabellákat nézve már láthattuk, hogy a megszerezhető öt címből hármat és a kupagyőzelmekből, tizennégyből hatot tudhatnak magukénak, tehát az elemzett idő intervallumban az összes cím közel felét a hajdúsági piros-fehérek nevéhez köthetjük.

A többi vizsgált csapat eredményét nézve: a második helyezett Videoton is három kupával rendelkezik a 2011-ben megnyert bajnoki címük mellett, ami a piros-kékektől meglehetősen szép eredmény, ha arra gondolunk, hogy a történelmük során nyert négy kupából, hármat a 2007-2011-es időszakban szereztek- az első kupa pedig a 2006-os MK volt.⁴⁸ A már szebb időket is megélt Honvéd az összes cím (2007 és 2011 között) egy hetedét birtokolja, amelyet szintén jó teljesítménynek értékelek a budapesti futball jelenlegi sanyarú helyzetében.

5.1.3. Nemzetközi kupaszereplés

A nemzetközi kupaszereplés kiemelten fontos több okból is: egyrészt a futball nivós színvonalának egy mércéje, másrészt –ami lényegesen fontosabb ennél - egy jó szerepléssel nagyobb valószínűséggel lesznek értékesíthetők a csapat játékosai külföldre. Sajnos ez a bevételi forrás hiányzik a magyar futballból, egy-két üdítő példát leszámítva, mint pl. az egykori ETO játékos Tarmo Kinket kivásárolták szerződéséből 1 millió euróért (akkori árfolyam 1€ = 269,25 Ft volt).⁴⁹ ⁵⁰ Harmadrészt pedig a nemzetközi szereplés esetén jelentős bevételre lehet számítani már a selejtezők után is. Erre is láthattunk az elmúlt években példát a debreceni csapattól.⁵¹ A nemzetközi szereplésnek számos egyéb pozitív gazdasági hatása (externália) létezik az általam felsoroltakon kívül is, ezek elemzése nem tartozik szorosan a témához.⁵²

⁴⁸ <http://www.vidi.hu/menu/klubtortenet1.html>

⁴⁹ http://arfolyam.iridium.hu/index.php?f_year=2009&f_month=7&f_day=2&f_kereses=1&f_count=1&f_directon=1&EUR=1&Submit=List%E1z%E1s

⁵⁰ <http://www.origo.hu/sport/magyarfoci/20100728-a-gyor-egymillio-eurot-kap-kinkert-a-middlesbroughtol.html>

⁵¹ <http://www.origo.hu/sport/focivilag/bajnokokligaja/20090702-blpenzdiak-a-csoportkorbe-jutas-nelkul-is-ketmillio-eurot-kereshet-a.html>

⁵² <http://www.magyarfutball.hu>

9. táblázat: A vizsgált csapatok nemzetközi kupaszerepléseinek száma 2007 és 2011 között

Nemzetközi kupaszereplés (2007-2011)			
Csapat	Meccsek száma	Ebből: BL	Ebből: UEFA/EL
Debrecen	30	18	12
ETO	12	0	12
Honvéd	6	0	6
Videoton	4	2	2
FTC	4	0	4
Újpest	2	0	2

Forrás: magyarfutball.hu

A csapatoknak kvalifikálniuk kell magukat a külföldi kupasorozatokra, amelyre Magyarországon az UEFA meghatározása szerint csak az NB1 dobogósai, és az MK győztese képes. Ezek teljesítése egyfajta előfeltételként funkcionálnak, ha ezeket teljesíti egy csapat, akkor a selejtezők miatt minimum két nemzetközi meccs lejátszására jogosult.⁵³

Az összesítésben szembevetve, hogy a vizsgált hét csapatból, csak hat képviseltetheti magát, a Vasasnak öt év alatt egyszer sem sikerült olyan pozíciót elérni a bajnokságban, vagy az MK-ban, hogy pályára léphessen egy nemzetközi mérkőzésen. Összehasonlítva a vizsgált vidéki és budapesti klubokat, látható az éles különbség: összesen 46 mérkőzést játszott a Debrecen-ETO-Videoton hármassal szemben a budapestiek háromszor kevesebb, 12 mérkőzést játszottak az időszakban. Dominanciájukat az is mutatja, hogy a dobogó első két helyén a vidéki klubok valamelyike áll, mögöttük jócskán lemaradva a Honvéd szerepel a harmadik helyen. Beszédes lehet továbbá az is, hogy az elmúlt öt évben csak vidéki csapat játszott Bajnokok Ligája (BL) mérkőzést, igaz ez a bajnokság végeredményétől függ, hiszen a részvételre csak a magyar bajnok jogosult.

5.1.4. Nézőszám

Talán a leginkább vitatható sportszakmai sikert a nézőszámok jelentik, ezért értelmezése rövidebb, és annak súlya az elemzésemben kisebb. A nézőszám alatt a mérkőzés során a stadionban jelenlévőket értem, a másik fontos sportfogyasztói csoportra, a TV közvetítések fogyasztóira nem térek ki, mert annak mennyisége még több tényező függvénye.

⁵³http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/competitions/Regulations/01/48/42/49/1484249_DOWNLOAD.pdf (48. old)

A táblázat elkészítéséhez szükséges adatok a Nemzeti Sport online (NSO) adatbankjának tudósításaiból származnak, ennél jobb forrást sajnos nem találtam egyik portálon sem. Nagy problémának értékelem, hogy az elmúlt öt év mérkőzéseiről szóló tudósításokban gyakran nem szerepelt nézőszám, ennek a faktornak a negatív hatásaira később kitérek.

Problémát jelentett az is, hogy a magyarországi első osztályú csapatok – három csapat kivételével- nem rendelkeznek profi beléptető rendszerrel, így a nézőszám meghatározása nehézkes, gyakran az újságírók szubjektív megítélésére van bízva. Emiatt a különböző újságokban, portálokon közölt számok gyakran teljesen eltérnek egymástól. Erre jó és egyben aktuális példa a 2011/2012-es első tavaszi fordulóban megrendezett, általam teljesen véletlenszerűen kiválasztott KTE-DVTK mérkőzés, ahol az általam szintén véletlenszerűen kiválasztott három portál három teljesen különböző számot adott: Az origo.hu szerint ezen a mérkőzésen 3500 néző volt jelen⁵⁴, míg az NSO szerint 6000-ren tekintették meg a meccset élőben a széktői stadionban.⁵⁵ A harmadik portál, az nb1.hu szerint 3000 drukker volt kíváncsi a találkozóra.⁵⁶ Ilyen adatokkal aligha lehet pontos, tényszerű konzekvenciákat levonni a nézőszámokból. Ennek fényében azzal a feltételezéssel élek, hogy minden mérkőzésen egyforma mértékben tér el a közölt, és valós szám. Tisztában vagyok vele, hogy mindez jelentős leegyszerűsítése a helyzetnek, mégsem tudok ennél jobb keretet adni a nézőszám vizsgálatának.

Mérlegelnem kellett azt is, hogy melyik az a portál, ahol öt évre visszamenőleg minden forduló, minden mérkőzéséről találok adatot. Úgy döntöttem, hogy az NSO adatbázisát veszem alapul, mert ott találtam a legtöbb releváns adatot, annak ellenére, hogy a publikált számok valószínűleg felülbecsültek.

A fenti problémák miatt csak az átlagos, hazai nézőszámot számoltam, tehát a 15 otthon rendezett mérkőzéseken jelenlévő nézőkre számítottam átlagot csapatok szerint, a hiányzó számok miatt nem tudok kitérni arra, hogy mennyi volt a tárgyalt csapatok éves nézőszámának mennyisége⁵⁷:

⁵⁴ <http://www.origo.hu/sport/magyarfoci/20120304-tiz-masodperc-utan-eldolt-a-kecskemetdiosgyor.html>

⁵⁵ <http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1&submenu=1&report=13188>

⁵⁶ <http://www.nb1.hu/online/online.php?mid=3785>

⁵⁷ <http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1>

10. táblázat: Átlagos nézőszám 2008 és 2011 között

Átlag nézőszám	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012*	Csapat átlag
FTC	-	3 703	5 567	6 138	5 135,8
Honvéd	1 867	1 357	1 729	2 600	1 888,0
Újpest	5 026	4 075	3 849	3 323	4 068,1
Vasas	1 753	1 303	1 839	2 648	1 885,9
Évi átlag	2 882	2 610	3 246	3 677	
Átlag nézőszám	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012*	Csapat átlag
DVSC	4 800	4 547	4 100	7 233	5 170,0
Fehérvár	1 691	3 349	3 998	3 232	3 067,5
Győri ETO	2 927	2 640	2 520	4 989	3 268,9
Évi átlag	3 139	3 512	3 539	5 151	

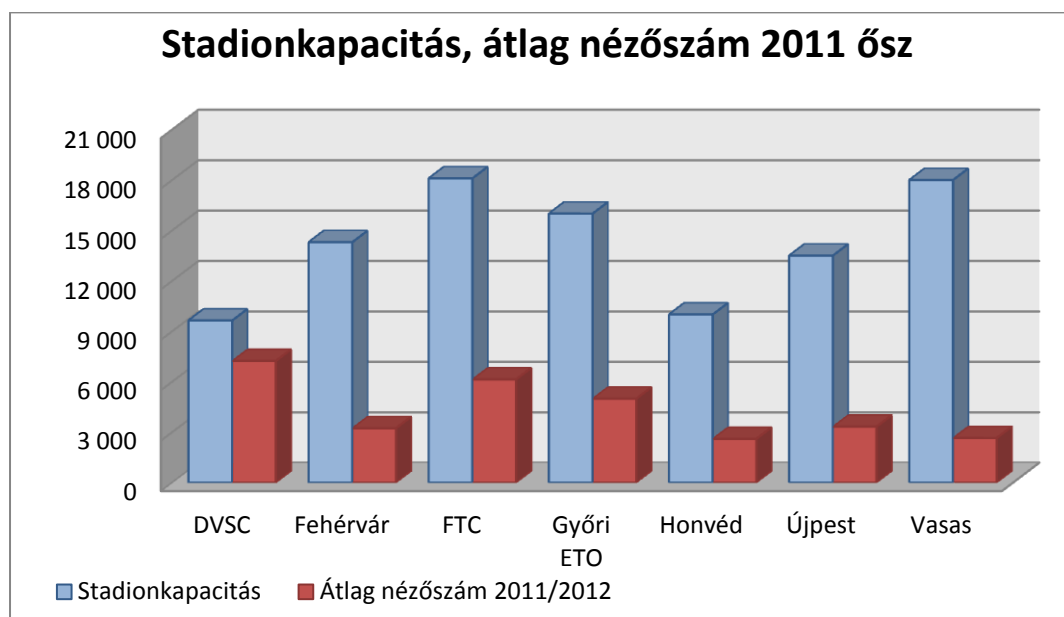
Forrás: NSO Adatbank

A táblázatból nem olvasható ki az elsőprő dominancia vidéki részről, ami az eddigi sportszakmai sikertényezők vizsgálatakor komolyabb elemzés nélkül is már megmutatkozott. A nézőszámok alakulása így is meglepő, hiszen az előző években a budapesti csapatok dominanciája az évek során eltűnt, talán a korábbi kitűnő eredmények elmaradása miatt kevesebb a néző.

Azt azonban a már ismert évi átlag módszerével – ahol a csapatok nézőinek átlagát átlagolom az adott évre- láthatjuk, hogy a vidéki nézőközönség nagyobb ütemben növekedett, mint a fővárosi. 2008 és 2011 között látható, hogy a DEV kluboknál 3139-ről 5151-re nőtt, amely 64%-os javulást jelent az időszak végére, szemben a fővárosi 27%-os növekedési ütemmel. Elmondható, hogy minden évben átlagosan több nézőt produkált a Debrecen-ETO-Videoton trió a budapestiekénél, továbbá csapat szinten is vidéki klub produkálta a legmagasabb átlag nézőszámot, a Debrecen 5170 átlagos nézőszámmal büszkélkedhet a hazai bajnoki mérkőzésein, hajszállal megelőzve az FTC-t, az abszolút magyar rekordert (legtöbb bajnoki cím, legtöbb MK győzelem).

Ahhoz, hogy összefüggéseiben lássuk a nézőszámok eredményeit, szükséges szemügyre venni azt, hogy azok hogyan viszonyulnak a stadion méretéhez:

2. diagram: Stadionkapacitás, átlag nézőszám 2011 őszi

Forrás: magyarfutball.hu és NSO adatbank

Látható, hogy a magyar csapatoknál kifejezetten rossz kihasználtsággal rendelkeznek a stadionok, kivéve a DVSC, ahol a 2011 őszi szezon átlag nézőszáma 75%-os stadionkapacitást eredményezett. Ebben a mutatóban egyik fővárosi klub sem haladta meg a 34%-os eredményt, mégsem mondható, hogy jobb kihasználtsággal rendelkeznek a vidéki csapatok, hiszen ez a szám a Győr esetében 31,2%, a fehérvári piros-kékekénél pedig 22,6%.

5.1.5. Válogatott játékosok száma

A sportszakmai siker e tényezőjének vizsgálatakor azt vettem figyelembe, hogy a vizsgálandó periódusban a kluboknak hány játékosa lépett pályára a címeres mezben, és akkor hány percet töltött pályán. A válogatott mérkőzések között nem teszek megkülönböztetést, tehát a nemzetközi kupaselejtező mérkőzések (Európa bajnokság, Világ bajnokság) mellett barátságos és felkészülési meccsek is részét képezik a gyűjtött számoknak. Azon klubok azon játékosairól beszélek, akik pályára is léptek 2007 szeptemberétől 2011 évvégéig, azaz a kerettség nem számít válogatottságnak az én definícióm szerint. Fontos kiemelnem, hogy csak a magyar válogatott játékosok számát gyűjtöttem össze, nem foglalkoztam a klubok idegenlégiósaival.

Könnyű belátni, hogy egy klub sikerességében fontos faktor, ha vannak olyan játékosai, akiket az ország legjobbjai között tartanak számon, annak ellenére is, hogy gyakori jelenség a profi labdarúgásban az, hogy a klubok nem szívesen engedik el az értékes

játékosaikat a válogatottba sérülésveszély miatt. Ha szerencsétlen helyzetben bekövetkezik a sérülés, akkor az azt követő hetekben, hónapokban –a sérülés súlyosságától függően- nem képes a klub értékes játékosa játszani, mely jelentős kárt jelent az egyesületeknek.

Ezen számok összegyűjtései jelentették a legnehezebb feladatot, ugyanis ezt elektronikus formában nem találtam fenn sem az MLSZ honlapján, sem más magyar futballal foglalkozó weblapon összegyűjtve. A gyűjtésben Thaly Zoltánnal folytatott interjú segített, aki papír alapon vezeti ezeket az adatokat.

Úgy gondoltam, hogy érdekesebb aggregálni az éveket, ahelyett, hogy évre, és játékosokra, lebontva mutassam be ezt a tényezőt. A csatolt mellékletben szerepelni fog a részletes tábla.

11. táblázat: Vizsgált csapatok válogatott játékosainak száma

Válogatott játékosok 2007 szept.- 2011 dec.			
Csapat	Játékosok száma	Pályára lépések száma	Játékidő (perc)
Videoton	5	40	2861
DVSC	10	52	2809
Újpest	3	6	365
ETO	1	5	42

Forrás: Thaly Zoltán adatai alapján (2012)

A vizsgált csapatok közül mindössze négy került a táblába, a négy budapesti klubból három (FTC, Honvéd és Vasas) nem foglalkoztatott magyar válogatott játékost az elmúlt öt évben. Ezzel szemben a mintám részét képező vidéki klub közül mind a három tagja a táblázatnak.

A táblázatot háromféleképpen lehet sorrendbe rendezni:

Egyrészt lehet a játékosok száma szerint, amelyben a debreceni klub az egyértelmű győztes, hiszen 2007-2011 között 10 játékosa lépett pályára a piros-fehér-zöld szerelésben, ami dupla annyi, mint a második helyezett Videotoné, és több mint háromszorosa az Újpestnek. A Győr mindössze egy játékos miatt került fel a listára, ennek fő oka valószínűleg

a klub játékos politikája, hiszen jelenleg is a csapat 50%-a külföldi játékos, gyakran a kezdő tizenegyben mindössze 2-3 magyar játékos kap állandó játéklehetőséget.⁵⁸

Másrészt osztályozhatunk pályára lépések száma szerint, ahol ugyanezt a sorrendet kapjuk, de a csapatok közötti különbség eltérő. Az első helyezett DVSC-nek a 10 játékosa lépett pályára 52-szer, a Videoton 12-vel kevesebb, 40 pályára lépéssel büszkélkedhet. Az Újpest mindössze 6 pályára lépést számlált, eggyel megelőzve az utolsó Győrt.

Harmadrészt pedig úgy is lehet szortírozni, hogy a pályán eltöltött időt vesszük a rendezés elvének. Ennek fényében pedig érdekes módon a Videoton orrhosszal jobb a csaknem minden sportszakmai kategóriát megnyerő DVSC. Az első kettő helyezett körülbelül 7,5-szer több játékidőt számlál, mint a harmadik helyezett Újpest.

Véleményem szerint minél többször, minél több időt tölt el egy játékos a pályán, annál meghatározóbb részét képezi a csapatnak. Ezzel az egyszerűsítéssel élve az alábbi táblázat a csapatok válogatott játékosainak statisztikáját mutatja be.

12. táblázat: Átlagos pályára lépések és átlagos játékidő játékosonként

Válogatott játékosok 2007 szept.- 2011 dec.			
csapat	játékosok száma	pályára lépések száma/játékos	átlagos játékidő (perc)/ játékos
Videoton	5	8,0	572,2
DVSC	10	5,2	280,9
Újpest	3	2,0	121,7
ETO	1	5,0	42,0

Forrás: Thaly Zoltán adatai alapján (2012)

A táblázatba foglaltak szerint a Videoton volt az a hazai csapat az elmúlt öt évben, akinek a játékosai a legmeghatározóbbak voltak, hiszen egy átlagos válogatott fehérvári 8-szor lépett pályára, és ez alatt 572,2 percet töltött a pályán a maximum 720 (8 db 90 perces meccs) percből a 2007-2011-es periódusban, az összes idő 79%-át a pályán töltötték.

A debreceni válogatottak átlagosan 5,2-szer - körülbelül évente egyszer- szerepeltek az ország legjobbjai között, és 62%-át töltötték a pályán játszott meccsidőnek. A három játékosal büszkélkedő Újpest válogatott játékosai átlagosan 2-szer voltak pályán öt év alatt,

⁵⁸ http://www.transfermarkt.de/en/gyri-eto-fc/startseite/verein_6055.html

amikor 67%-ot kaptak. Az utolsó a győri zöld-fehér alakulat egyetlen válogatott játékosa pedig alig 10%-át játszotta a lehetséges játékidőnek.

5.2. Gazdasági elemzés

A hipotézisem szerint nem csak sportszakmailag, hanem gazdaságilag is sikereesebbek a vizsgált vidéki csapatok, ezt pedig a következőképpen definiáltam: egy társaság sikereesebb, ha több bevételt, és/vagy kevesebb ráfordítást könyvel el. Ennek megállapítását követően vizsgálnom kell ezek egymáshoz való viszonyulását, tehát dolgozatom alapján sikereesebb a csapat, ha a $[(\text{összes ráfordítás} / \text{összes bevétel})]$ mutatószám minél kisebb értéket vesz fel.

Mivel a csapatok mögött álló társaságok nagy része (ETO, Videoton, Honvéd, Újpest, Vasas) korlátolt felelősségű társaság, kisebb része pedig zártkörű részvénytársaság (DVSC, FTC), nem kötelesek részletes beszámolókat feltölteni. Ezeket a társaságokat javarészt más cégek birtokolják, gyakran egy egészen hosszú tulajdonosi lánc kirajzolható, ha a végső tulajdonoshoz akarunk eljutni.⁵⁹ A gazdasági elemzésem csak a futballklubot közvetlenül tulajdonló társaságokról szól, a teljes tulajdonosi lánc tagjai és a végső tulajdonos eredményére nem térek ki.

Dolgozatom 5.2-es fejezetében - az egyszerűség kedvéért- szinonimaként fogom használni a klubok nevét, és a klubokat foglalkoztató társaságokat.

A dolgozatom e fejezetében csak az elmúlt négy év eredménykimutatásaival foglalkozom, a mérlegben foglaltak értelmezésére nem kerül sor több okból is: egyrészt ez a TDK dolgozat keretén túlmutatna, másrészt a hipotézisem vizsgálatára kitűnően alkalmas az eredménykimutatás.

A bevételi és kiadási struktúra értelmezésében nagy segítségemre volt Sallói István - a Kecskeméti TE jelenlegi klubigazgatója-, Szemrád Gábor – az Újpest egykori gazdasági igazgatója- és Szabados Gábor- a Kispest Honvéd egykori marketing igazgatója, akikkel folytatott interjúim során közelebb kerültem a társaságok gyakorlati működéséhez.

⁵⁹ http://tablet.magyararancs.hu/lokal/off-shore_cegek_az_adoparadicsom_meghodontasa-53178?pageId=4

5.2.1. Bevételek

A sportgazdasági elemzést a bevételek tárgyalásával kezdem, hiszen ezek nagysága jelentősen befolyásolja a klub lehetőségeit. Ha egy klubnak nagy a bevételi oldala, több ráfordítást engedhet meg magának, különösen az új UEFA pénzügyi szabály szülte helyzetben, mely értelmében a klubokat működtető társaságoknak az év végére egyensúlyba kell hozni a kiadási és bevételi oldalt, túlköltekezésre nincs lehetőségük, igaz ez a módosítás még nem létezett a vizsgált időszakban.⁶⁰

A labdarúgásban hat különböző bevételi forrást különböztetünk meg (András 2003, 156. old.):

- jegybevétel,
- szponzori bevétel,
- központi marketingbevétel,
- nemzetközi szereplésből származó bevétel,
- támogatások,
- játékos eladásból származó bevétel.

A jegy és bérletértékesítésből származó bevételek nem számítanak jelentősnek a magyar labdarúgásban, egy átlagos mérkőzést alapul véve, a mérkőzés lebonyolításával kapcsolatban felmerülő költségek (pl. biztonsági, jegyértékesítői, takarítási díjak, stadionvilágítási díjak) meghaladják a jegyár bevételt, tehát – Szemrád szerint- egy mérkőzés megrendezése több kiadással jár, mint bevétellel. Ez alól kivételt képeznek azok a meccsek, ahol a nézőszám jócskán meghaladja az átlagos szintet.

A szponzori és hirdetői piac vevői marketing céllal kötnek szponzorációs vagy hirdetői szerződéseket a klubokkal. Kassay (1998) alapján András (2003) szerint ezen megállapodások célja a gazdasági előnyszerzés mind a futball társaságok, mind az üzleti szféra szereplői részéről. Sallói szerint viszont ezek ma a gyakorlatban kevésbé képviselnek értéket, sokkal inkább - a főszponzorokat leszámítva- a társaság támogatása a cél. Gyakran kötnek barter ügyleteket is a szponzorokkal, ahol pénzmozgás nélkül cserél gazdát két termék, vagy szolgáltatás (pl. mezzszponzoráció joga és egy komplett mezzgarnitúra).

⁶⁰ <http://www.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/financialfairplay/news/newsid=1590370.html>

A közvetítési jogok piacán realizált bevételt sportkörökben központi bevételeknek hívják, ennek oka a következő: a jogtulajdonos Liga megegyezik egy TV társasággal, értékesíti a közvetítés jogát, és az abból befolyt összeget osztja szét a klubok között. Szemrád szerint a szétosztás három pilléren történik: egyrészt beszélhetünk egy normatív támogatásról, amelyre minden klub egyforma módon jogosult, másrészt a támogatás mértékét az előző évi nézettség, és tabellán elfoglalt helyezés határozza meg. A központi bevételek jelentik a mai magyar klubok legnagyobb bevételét.

A nemzetközi szereplésből származó bevétel kifejezetten fontos cél minden magyar futball klub számára. Az 5.1.3-as fejezetben már tettem utalást arra, hogy a nemzetközi hírnév mellett főképp a gazdasági előnyszerzés miatt törekszik minden klub arra, hogy nemzetközi porondra lépjen. Minden nemzetközi kupa- és selejtezőmérkőzés bevételt eredményez, az összeg kiszámolására az UEFA egy saját rendszert dolgozott ki, ahol minden ország különböző értékkel bír, amely alapján „beárazzák” a mérkőzést. A DVSC pl. az EL főtáblás szerepléséért 1,3 millió eurót kapott az UEFA-tól.⁶¹

A magyar futballban hétköznapi dolognak számít, ha egy klub támogatást kap, ezek általában önkormányzatoktól, tulajdonosi cégek leányvállalataitól származnak annak érdekében, hogy a klub működését segítsék. Gyakran a likviditási problémákkal küzdő klubok megmentésére szolgálnak szélsőségesebb esetben.

A merchandising-piac ajándéktárgy értékesítést jelent a labdarúgás szótárában, ez sajnos a magyar futballban szinte minden klubnál a legkisebb bevételi tétel. A klub címerével ellátott termékek értékesítéséből származó bevétel százalékos megoszlása (viszonyítva az összes bevételhez) a nagyobb futballkultúrával rendelkező országokban lényegesen magasabb, mint Magyarországon. Ennek nagyon sok oka van, de talán a két legfontosabb az, hogy egyrészt hazánkban ennek nincs kultúrája, másrészt az értékesítési csatornák sincsenek kellően kiépítve még. A két fő ok között a kapcsolat szoros.

Az utolsó bevételi forrás pedig a labdarúgók játékjogának értékesítéséből nyerhető. A labdarúgók a klub alkalmazásában álló személyek, akik játékjogáról a klub rendelkezhet. Ennek fényében ezek értékesítésre is kerülhetnek, amennyiben a két, csere céljából kapcsolatba lépett klub megállapodik egymással, és a játékos menedzserével. Az értékesítés mellett van egy másik opció, a kölcsönadás. Ilyenkor a játékjog egy másik klubhoz kerül

⁶¹ <http://www.origo.hu/sport/magyarfoci/20110816-13-millio-eurot-kapott-a-debrecen-a-tavalyi-europa-ligaszeresert.html>

meghatározott időre, amelynek letelte után a játékos visszatér az eredeti klubjához. Ez a tétel sem képvisel jelentős szeletet a bevételi tortából a magyar klubok esetében.

A fent leírt tételeket a számviteli alapelvek szerint két sorra lehet könyvelni az eredmény kimutatásban: értékesítés nettó árbevétele (NÁB) és egyéb bevétel. Ezek mellett létezik egy rendkívüli bevétel sor, amely nem a mindennapi működéshez kapcsolódik, ezért ez külön tárgyalandó. Emellett létezik pénzügyi működési bevétel, amellyel dolgozatomban csak említés szintjén fogok foglalkozni.

Nehézségül szolgált az NÁB és egyéb bevétel értelmezésében az, hogy gyakran egyes bevételi források különböző helyre lettek könyvelve vagy összevonásra kerültek egy tételként a klubokat működtető társaságok beszámolóiban. Nem csak a klubok között különbözhet a közzétett eredmény kimutatás sorainak tartalma, hanem a klubok éves beszámolói között is jelentős különbségeket vehetünk észre. A klubok társaságainak eredménykimutatás tételei nem vagy nehezen hasonlíthatóak egymáshoz, hiszen amelyik tétel az adott soron szerepelt az előző évben, tárgyi évben nem oda könyvelték.

5.2.1.1. Értékesítés nettó árbevétele (NÁB)

A definíció szerint az értékesítés nettó árbevételének minősül a szerződés szerinti teljesítés időszakában az üzleti évben értékesített készletek, teljesített szolgáltatások árkiegészítéssel és felárral növelt, engedménnyel csökkentett, áfát nem tartalmazó, vevő által elismert ellenértéke (Róth-Adorján-Lukács-Veit, 2008, 299.old).

A fenti tankönyvi értelmezés szerint tehát minden olyan tételnek itt kéne szerepelnie, ami bevétel a társaság tevékenysége során keletkezett. Az immateriális eszköz értékesítésének számító játékos értékesítés, ahol valójában a labdarúgó játékjoga cserél gazdát, a számviteli elvek szerint egyéb bevételként vehető számba, azonban a vizsgált klubok társaságainak nagyobb része az NÁB sorban (is) feltüntette ennek az összegnek egy részét, vagy teljes egészét.

A következő táblázatban tüntettem fel mindazokat a bevételi forrásokat, amelyeket a fenti definíció szerint az NÁB-nak tartalmaznia kellene.⁶²

⁶² <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

13. táblázat: A hét társaság 2010-es értékesítés nettó árbevételének a tartalma

NÁB (eFt)	DVSC Zrt.	ETO FC Kft.	Fehérvár FC Kft.	FTC Zrt.	Újpest FC Kft.	Honvéd FC Kft.	Vasas FC Kft.
Jegy és bérleteladás			40 581	73 542	301 184	16 232	11 761
Szponzorációs, hirdetői bevétel	42 444		413 962	94 275		61 392	18 366
Központi bevételek			125 879	64 977		78 080	53 516
Ajándéktárgy eladás				30 991			12
Játékos értékesítés, és kölcsönadás	33 550		22 749	70 333		700	2 500
Egyéb	148 040		37 935	37 928		5 718	365
Nem részletezett:	0	303 844	0	0	55 762	0	0
Összesen	224 034	303 844	641 106	372 046	356 946	162 122	86 520

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

Ahogy már említettem, a klubok különböző számviteli politikájának következtében elképzelhetőnek tartom, hogy bizonyos tételek nem teljesek, tehát a bevételi összeg töredékét tartalmazzák csak, vagy az egyéb bevétel sorban lettek feltüntetve a NÁB helyett.

A táblázat második oszlopa üres; ennek oka, hogy a Győri ETO FC Kft. sem az eredménykimutatásában, sem a kiegészítő mellékletében nem ad tájékoztatást arról, hogy miből keletkezett 303 millió forintja 2010-ben.

A másik problémás csapat az Újpest FC Kft., akinek beszámolója tartalmazza, hogy a 356,9 millióból 301 millió (84,5%) származik jegy- és bérletértékesítésből, illetve reklámbevételből, de a maradék 55,7 millió forintról nincs semmi információnk.

A DVSC Futballszervező Zrt. pénzügyi beszámolóhiányosak, a 224 milliós NÁB-jából 76 milliót lehetett egyértelműen elhelyezni a bevételi tételek között, 143 millió forintot - részletezés nélkül- az alaptevékenység bevételeként könyvelt.

A Fehérvár FC Kft. – a Videotont működtető társaság- beszámolóiból kiderül, hogy az értékesítése nettó árbevételének 67%-a szponzorációs, csaknem 20%-a központi bevétel, a

maradék 13%-on osztozik a jegybevétel, játékos értékesítés, és az olyan bevételek, amelyek magyarázatát a kiegészítő melléklet sem részletezte.

Az FTC Zrt. –beszámolói szerint- bevételi oldalon egészen kiegyensúlyozottnak tűnik, hiszen nincs olyan tétel, ami a NÁB bevételének több mint 25,5%-át tenné ki. A Ferencváros bizonyul a legnagyobb jegybevételt realizáló klubnak azok közül, amelyek eredménykimutatásaiban, kiegészítő mellékleteiben egyértelműsítik annak nagyságát. Érdekesség, hogy a csapatok közül merchandising-bevételről csak itt, a budapesti zöld-fehéreknél beszélhetünk.

A Honvéd FC Kft. legnagyobb bevétele - ahogy a magyar labdarúgó klubok nagyobb hányadában- a központi bevétel, amely 78 milliós összegre rúgott 2010-ben. Kiemelt szerep jut a szponzori sornak, amely a NÁB 37%-át öleli fel. Érdekesség, hogy 5,7 milliós összeg egyéb értékesítés címen szerepel a kiegészítő mellékletben, ez a tétel érzésem szerint a merchandising értékesítésből származik. A Honvéd a játékos értékesítés soron 700 ezer forintot tüntetett fel, azonban ez biztosan nem a teljes összeg, mert az egyéb bevételei között is találtam játékos értékesítésből származó bevételeket.

A Hungast tulajdonolta Vasas FC Kft. értékesítés nettó árbevételének 61,5%-a a központi, TV jogdíjak bevételeiből származik.⁶³

A 14. táblázat mutatja, hogy csak az NÁB sor értelmezéséből messzemenő következtetéseket nem érdemes leszűrni, mert gyakran fontos, nagy összegű tételek kerülhetnek az eredménykimutatás alsóbb soraiba. Ennek fényében az összehasonlítást nem tartom célszerűnek elvégezni az egyéb bevételek taglalása nélkül.

5.2.1.2. Egyéb bevétel

Az egyéb bevételek olyan rendszeres tevékenységhez kapcsoló bevételek, amik nem képezik részét az értékesítés nettó árbevételének (Róth-Adorján-Lukács-Veit,2008).

A klubokat működtető kft-k könyvelői általában erre a sorra könyvelnek minden más bevételi forrást, azonban fontos megjegyeznünk, hogy gyakran szerepelnek olyan tételek is az egyéb bevételek között, amelyek a tankönyvi definíció szerint NÁB-nak minősülnek. Emiatt nagyon nehéz az adatokat standardizálni.

⁶³ <http://sport.hir24.hu/nb1/2012/03/15/magyar-marad-a-vasas-tulajdonosa/>

Az alábbi felsorolás mutatja, hogy mik lehetnek egyéb bevételek a vizsgált hét csapat 2010-es eredménykimutatásai szerint:

- Értékesített immateriális javak
- Játékos értékesítés
- Értékesített tárgyi eszközök bevétele
- Nevelési költségtérítés
- Biztosító
- Támogatás
- Önkormányzati támogatás
- Étkezési hozzájárulás
- Visszaírt értékvesztés

Láthatjuk, hogy a felsorolás első két eleme –immateriális létéből fakadóan- inkább egyéb bevétel, mint NÁB, mégis négy csapat Kft.-jének (DVSC, Videoton, FTC, Vasas) beszámolóiban a nettó árbevétel soron szerepel, kifejezetten nagy összegben. Ez az oka annak, hogy következtetéseket nem lehet külön levonni sem az értékesítés nettó árbevételéből, sem az egyéb bevételből külön-külön.

5.2.1.3. Összes bevétel

A fent leírtakból következik tehát, hogy ahhoz, hogy reális képet kapjunk, az összes bevételt kell figyelembe venni, ami dolgozatomban az értékesítés nettó árbevétel és az egyéb bevétel összege.

Az összes bevétel soron nem tüntetem fel a pénzügyi műveletek bevételek sorát és a rendkívüli bevételt, mert előbbire nem fog a dolgozatom kitérni, mert nem vizsgálom az eladósodást. Utóbbi pedig –ahogy a neve is mutatja- rendkívüli, nem a mindennapi működéssel kapcsolatos. Ennek ellenére megítélésem szerint az elmúlt négy év, legfontosabb általam nem részletesen elemzett tételeit, az 50 millió forint feletti rendkívüli és pénzügyi működési bevételek mindenképp szót érdemelnek:

- Legfontosabb megemlíteni, hogy a 2010-es Fehérvár FC Kft. beszámolója alapján 2,2 milliárd forintos rendkívüli bevétele keletkezett, ami a Társaság kölcsön tőke- és

kamatkötelezettségének elengedéséből származott. Emellett a pénzügyi bevétel sor is magas, 53 milliós volt a 2010-es évben, melynek több mint fele kölcsönök kamatbevétele.

-A DVSC Futbalszervező Zrt. 2008, 2009, 2010-es évi beszámolóiban évről-évre jelentős (110 és 170 millió forint közötti) tételek szerepelnek a pénzügyi műveletek bevételei sor alatt, amit kamatbevételekből, árfolyamnyereségből, illetve nem részletezett egyéb pénzügyi műveletekből származnak.

-A Honvéd FC Kft.-nek 2007-ben a 106 millió rendkívüli bevétele mellett keletkezett egy 53 milliós pénzügyi műveletek bevétele, amelynek magyarázatára a kiegészítő melléklet nem adott választ.

- Vasas FC Kft. 2009-ben 69 milliós, 2010-ben 92,4 milliós rendkívüli bevétele lett feltüntetve, ami térítés nélküli eszközök átvételéből, illetve tartozás elengedésből realizálódott.

A fent részletezett bevételeken kívül természetesen számos, kisebb összegű forrás fel van tüntetve mind a rendkívüli, mind a pénzügyi műveletek bevételei soron, ám ezekkel dolgozatom során nem foglalkozom.

Az alábbi táblázatban mutatom be az elmúlt négy év összes, a társaságok működéséhez közvetlen kapcsolható bevételeit.⁶⁴

⁶⁴ <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

14. táblázat: A klubokat működtető társaságok összes bevétele 2007 és 2010 között

Társaság	Bevétel típus (eFt)	2007	2008	2009	2010	Átlag
DVSC Zrt.	Értékesítés nettó árbevétele	353 026	853 530	230 849	224 034	415 360
	Egyéb bevételek	95 204	287 201	2 358 357	1 329 387	1 017 537
	Összes bevétel	448 230	1 140 731	2 589 206	1 553 421	1 432 897
ETO FC Kft.	Értékesítés nettó árbevétele	316 229	432 869	261 228	303 844	328 543
	Egyéb bevételek	39 121	527 332	86 510	480 987	283 488
	Összes bevétel	355 350	960 201	347 738	784 831	612 030
Fehérvár FC Kft.	Értékesítés nettó árbevétele	121 964	202 617	293 578	641 106	314 816
	Egyéb bevételek	382 959	517 879	159 430	457 092	379 340
	Összes bevétel	504 923	720 496	453 008	1 098 198	694 156
FTC Zrt.	Értékesítés nettó árbevétele	282 582	156 112	295 514	372 046	276 564
	Egyéb bevételek	7 533	132 371	6 154	52 777	49 709
	Összes bevétel	290 115	288 483	301 668	424 823	326 272
Honvéd FC Kft.	Értékesítés nettó árbevétele	166 347	102 505	199 649	162 122	157 656
	Egyéb bevételek	59 449	64 885	94 698	304 846	130 970
	Összes bevétel	225 796	167 390	294 347	466 968	288 625
Újpest FC Kft.	Értékesítés nettó árbevétele	281 440	172 996	530 018	356 946	335 350
	Egyéb bevételek	25 258	206 043	295 145	149 884	169 083
	Összes bevétel	306 698	379 039	825 163	506 830	504 433
Vasas FC Kft.	Értékesítés nettó árbevétele	135 558	141 295	134 053	86 520	124 357
	Egyéb bevételek	3 916	9 064	35 880	38 983	21 961
	Összes bevétel	139 474	150 359	169 933	125 503	146 317

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

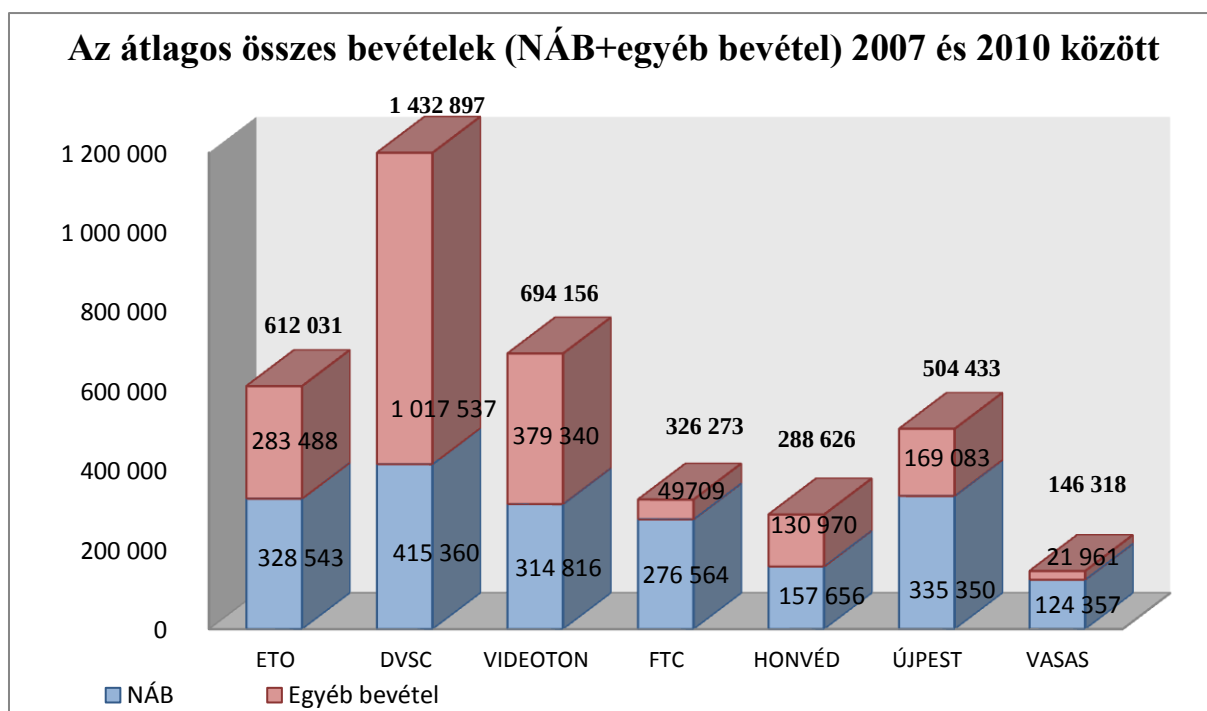
Az értelmezéshez ismét az átlagszámítást használtam eszközül, így könnyen belátható, hogy a vidéki klubok több bevételt realizáltak, mint a fővárosiak.

A legtöbb bevétellel rendelkező társaság, a DVSC-t irányító Zrt. átlagosan 1,43 milliárd forintot könyvelhetett el bevételi oldalon az elmúlt öt évben, öt követte a Videoton társasága, aki kevesebb, mint felét, 694 millió forintos bevételt ért el átlagosan 2007 és 2010 közötti eredménykimutatásai alapján. A Győri ETO FC Kft. pedig átlagosan 612 millió forintnyi bevétellel büszkélkedhetett, ami több mint 100 millió forinttal magasabb összeg,

mint a legmagasabb bevétellel rendelkező budapesti, Újpest FC Kft. által elért 504 millió, és több mint négyszerese a „legszegényebb” Vasasnak.

A 2. diagram két dolgot is mutat: egyrészt igazolja, hogy a bevételi forrásokat érdemesebb összevonva értelmezni, másrészt pedig illusztrálja a vizsgált hét klubot működtető társaságnak az elmúlt öt év átlagos bevételeinek nagyságát.

3. diagram: Az átlagos összes bevételek (NÁB+egyéb bevétel) 2007 és 2010 között

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

A fenti ábra mutatja, hogy egy klub társasága a vizsgált négy év alatt átlagosan mennyi értékesítés nettó árbevételével, és egyéb bevétellel rendelkezik, emellett alkalmas arra, hogy a vidék-főváros közötti nagyságrendi különbséget lássuk.

Fontos a két eredménykimutatás sorának együttes számbavétele, mert az egyéb bevétel – a DVSC Zrt. példáján keresztül- akár kétszeresen is meghaladhatja a NÁB értékét. Erre a Fehérvár FC Kft. példája is jó, ahol az egyéb bevétel szintén nagyobb értéket képvisel, mint a nettó árbevétel. A tételek külön vizsgálatára két okból nincs szükség: egyrészt a különbségek lehetnek óriásiak is (lásd egyéb bevétel DVSC és Vasas közötti különbséget), másrészt csak így tudunk összehasonlítani, mert ennek a két tételnek kell tartalmazni minden alaptevékenységhez köthető bevételt.

Ugyanaz látható a 14. táblázatban, mint a 3. ábrában: a vidéki fölény. Az első három legtöbb bevételt elkönyvelt társaság a három vidéki klub, azokat követik jócskán lemaradva – egy társaságot, az Újpest FC Kft.-t leszámítva- a fővárosiak.

5.2.2. Kiadások

A bevételi oldal vizsgálatát követően beszélnünk kell a kiadási oldalról ahhoz, hogy következtetéseket tudjunk levonni a társaságok sikerességét illetően, hiszen az említett új UEFA szabályzat következtében a kiadási oldal nem haladhatja meg a bevételi oldalt az év végére, igaz ez a szabályzat még nem volt hatályos a vizsgált időszakban.

A klubokat működtető társaságoknak számos kiadási tétellel kell szembenéznük, például a játékosok bére, az ügynöki, pályafenntartói díjak mellett az utazási, szállással kapcsolatos költségeken át egészen a beruházásokig. Ezeket a számviteli elvek szerint három sorban szükséges feltüntetni: anyagjellegű, személyi jellegű vagy egyéb ráfordítások.

A három sor mellett megkülönböztetünk még pénzügyi műveletek ráfordítást, illetve rendkívüli ráfordítást, ezek nem képezik részét a dolgozatomnak.

5.2.2.1. Anyagjellegű ráfordítások

Az eredménykimutatás ezen sorának meghatározása, definíciója a következőképpen hangzik: A felhasznált anyagok, igénybe vett energiahordozók értéke, irodaszerek, egy évnél rövidebb élettartalmú fogyóeszközök, felszerelések, munkaruhák beszerzési értéke azok használatbavételekor le nem vonható áfa-t is magában foglaló értéke (Róth-Adorján-Lukács-Veit, 2008).

Az anyagijellegű ráfordítások sorát öt részre oszthatjuk a számviteli törvények szerint, amelyeket a teljesség igénye nélkül, a legfontosabb példákat említve az alábbi tételek tesznek ki a labdarúgásban:⁶⁵

- Anyagköltség: sportfelszerelés, üzemanyag, bérletek és jegyek, irodaszerek, szerszámok és műszerek költsége
- Igénybevett szolgáltatások értéke: reklám, könyvelési, könyvvizsgálati, stadionüzemeltetési, bírói, nevezési, mérkőzésrendezési, szállással kapcsolatos,

⁶⁵ www.e-beszamolo.kim.gov.hu

bérleti, lízing, internet, posta, ügynöki, management, szállítási, egészségügyi díjak és költségek

- Egyéb szolgáltatások értéke: banki és biztosítási díjak
- Eladott áru beszerzési értéke (ELÁBÉ): merchandising termékek előállítási költsége
- Eladott szolgáltatások értéke: bérelt pálya használata közben felmerülő költségek

Az anyagjellegű ráfordítások egyes sorainak egyenkénti értelmezésére nem látok okot, ezért a következő táblázat a fenti sorok összesített eredményét mutatja be:

15. táblázat: Anyagjellegű ráfordítások 2007 és 2010 között

Anyagjellegű ráfordítások (eFt)	2007	2008	2009	2010	Átlag
Győri ETO FC Kft.	469 375	356 745	263 327	521 998	402 861
DVSC Zrt.	215 673	678 479	1 000 785	1 030 490	731 357
Fehérvár FC Kft.	224 824	516 415	791 870	1 116 648	662 439
Vidék átlag	303 291	517 213	685 327	889 712	598 886
Anyagjellegű ráfordítások (eFt)	2007	2008	2009	2010	Átlag
FTC Zrt.	198 508	654 854	1 206 454	1 303 075	840 723
Honvéd FC Kft.	239 472	265 027	261 548	284 625	262 668
Újpest FC Kft.	301 434	336 733	397 763	393 737	357 417
Vasas FC Kft.	115 075	164 267	98 607	132 482	127 608
Budapest átlag	213 622	355 220	491 093	528 480	397 104

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

A táblázatból láthatjuk, hogy a vidéki kluboknak több anyagjellegű ráfordításai vannak átlagosan minden tárgyalta évben, mint a fővárosinak, átlagosan a különbség 200 millió.

Az eredménykimutatás ezen sora nem tartalmazza az alkalmazottak béreit, ami a legnagyobb részét teszi ki a ráfordítás oldalnak egy klub esetében.

5.2.2.2. Személyi jellegű ráfordítások

A személyi jellegű ráfordítások soron szerepeltetik a bérköltségeket, bérjárulékokat és a személyi jellegű egyéb kifizetéseket. Ez alapján a klubok itt tüntetik fel az alkalmazottaiknak fizetett béreket. Fontos megjegyezni, hogy a klubok bérjellegű kifizetéseinek legnagyobb része a játékosok bérére megy el, ők – Szemrád szerint- csak a klub alkalmazottjai lehetnek, tehát mindenképp itt kell (ene) feltüntetni a nekik fizetett béreket. Velük szemben az edzői stáb, és a vezetőség dolgozhatnak egyéni vállalkozóként, az ő béreiket könyvelhetik az anyagjellegű ráfordítások közé, ami megmagyarázná, hogy miért kiugróan magas az anyagjellegű ráfordítás a személyi jellegű ráfordításokhoz képest.

Ezzel szemben tapasztalataim mások, mert a személyjellegű ráfordítások nagysága –a szakértők által elmondottakkal szemben- nem jelentős, ezt az alábbi táblázat mutatja:

16. táblázat: A klubok társaságainak személyi jellegű ráfordításai 2007 és 2010 között

Személyi jellegű ráfordítások (eft)	2007	2008	2009	2010	Átlag
Győri ETO FC Kft.	157 823	187 781	222 505	220 260	197 092
DVSC Zrt.	59 353	66 694	62 148	60 127	62 081
Fehérvár FC Kft.	164 892	207 179	224 402	209 523	201 499
Vidék átlag	127 356	153 885	169 685	163 303	153 557
Személyi jellegű ráfordítások (eft)	2007	2008	2009	2010	Átlag
FTC Zrt.	117 121	143 388	173 096	172 357	151 491
Honvéd FC Kft.	95 716	100 705	100 092	117 403	103 479
Újpest FC Kft.	51 341	42 839	75 973	54 231	56 096
Vasas FC Kft.	19 126	29 486	23 089	35 906	26 902
Budapest átlag	70 826	79 105	93 063	94 974	84 492

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

Úgy ítélt meg, hogy az 5. fejezet bevezetésében írt szakemberekkel folytatott interjúm és a táblázat eredményei nincsenek összhangban egymással, ezért nem lenne sokatmondó a személyi jellegű ráfordítások önálló elemzése.

5.2.2.3. Egyéb ráfordítás

Ez az a tétel, amely meghatározása és értelmezése önmagában a legnehezebb, hiszen – létéből fakadóan- ezek azok a ráfordítások, amelyek egyik sorra sem (anyagjellegű, személyi jellegű, pénzügyi műveletek, rendkívüli ráfordítás) valók. Mivel a klubok társaságainak

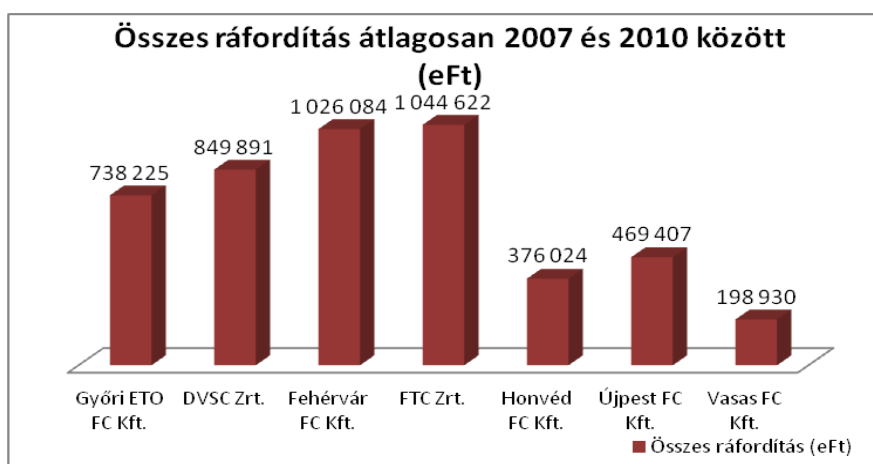
kiegészítő mellékleteiben sem kaptam teljes tájékoztatást arról, hogy milyen altételek teszik ki a sor összegét, ezért ennek kifejtését nem látom szükségesnek, mégis a sorokban szereplő tételek jelentősek, így az összes ráfordítás részét fogják képezni.

5.2.2.4. Összes ráfordítás

A bevételi oldalon könnyebben látható volt, hogy milyen tételek alkotják a nettó értékesítés árbevételét és az egyéb bevételt, ezért a 2. diagram könnyebben értelmezhető volt. A kiadási struktúra sokrétűsége és az eredménykimutatás sorai közötti nagyon vékony határvonal okozta értelmezési problémák következtében a ráfordítások értelmezését összevontan érdemesebb elvégezni, ezt illusztrálja az alábbi diagram.

Ennek összefoglalására szolgál az alábbi táblázat:

4. diagram: A társaságok 2007 és 2010 közötti összes ráfordításainak (anyag, személyi, egyéb ráfordítás) értéke átlagosan

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

A diagram a labdarúgó klubok mögött álló társaságok összes ráfordításának (anyagjellegű+személyi jellegű+egyéb ráfordítás) 2007 és 2010 közötti átlagát mutatja be.

Az ábra nem tartalmazza a rendkívüli és pénzügyi működés ráfordításait, mégis az ötven milliónál nagyobb tételeket érdemes megemlíteni, ahogy azt tettem a bevételi oldalnál:

- A Győri ETO FC Kft. 2007-es jelentése tartalmaz egy 90,1 milliós pénzügyi műveletek ráfordítást, amelyet nem részletez a kiegészítő melléklet. A fogalom definíciója alapján ez befektetett pénzügyi eszközökhöz, értékpapírokhoz, kötelezettségekhez kapcsolódó

tranzakció, vagy származékos ügylet, illetve devizás árfolyam-különbözet lehetséges. (Róth-Adorján-Lukács-Veit, 2008)

- A piros-kék klubot működtető Fehérvár FC Kft. az 2008 és 2010 között több mint 247 millió forintos pénzügyi műveletek ráfordítással rendelkezett, ennek az utóbbi év közel felét tette ki. Mellékletük szerint a 120 millió forintból 11 millió kamatráfordítás volt.

- Az FTC Labdarúgó Zrt. 2007-ben rendelkezett egy 57 milliós rendkívüli ráfordítással.

Eszerint egy fővárosi és egy vidéki klub társasága rendelkezik átlagosan több mint 1 milliárd forint ráfordítással egy év alatt. Az őket követő két legtöbb ráfordítással rendelkező klub a vizsgált három vidéki klub másik két tagja, akiket követ a Honvéd-Újpest-Vasas hármas.

A sikeresség definiálásakor elhangzott, hogy a dolgozatomban az a vállalat sikerebb gazdaságilag, amelyik több bevételt, és/vagy kevesebb ráfordítást realizál, illetve a [(összes ráfordítás/ összes bevétel)] minél magasabb értéket vesz fel. A bevételi oldal elemzésekor érvényesült az állításom, mely szerint sikerebbek a vizsgált vidéki társaságok, ám a kiadási oldalon más a helyzet:

A magas bevétellel rendelkező vidéki klubok –a Ferencvárost leszámítva- többet is költenek, mint a fővárosiak, amely gazdaságilag érthető, ám definícióm szerint mindez kevésbé kedvező.

5.2.3. Összesítés

Ahhoz, hogy végső következtetéseket levonjunk a gazdasági sikeresség vizsgálatából, nem elég külön a bevételi és külön a kiadási oldalt vizsgálni, szükségünk van egy viszonyszámra, amely összefoglalja mindazt, amiről eddig szó volt az 5.2-es fejezetben.

A harmadik pillére – az összes bevétel és az összes ráfordítás mellett- az általam készített viszonyszám, amely megmutatja, hogy melyik klub milyen összesített képpel rendelkezik.

Ehhez használhattam volna már az adózás előtti vagy az adózás utáni eredménysort, vagy akár a mérleg szerinti eredményt, mégis jobbnak láttam, ha az általam kizárt rendkívüli, illetve pénzügyi működés eredménye nem torzítja az elemzés végeredményét. Ennek oka az,

hogy a klub mindennapi működéséhez közvetlenül köthető tételekről szeretnék következtetést levonni, ezek a tételek pedig csak közvetve hatnak a társaságokra. A bevételek és a ráfordítások kifejezéseknek a korábban értelmezett definíciója szerint készült el az alábbi táblázat:

17. táblázat: A klubok társaságainak összesített ráfordítás/összes bevétel indexe 2007 és 2010 között

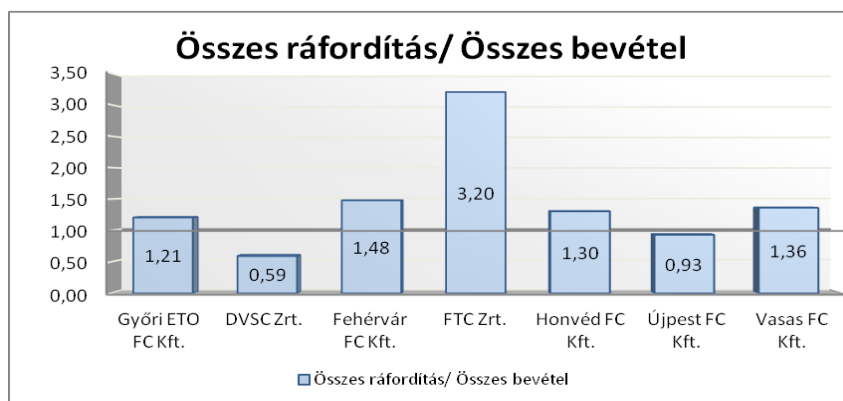
Összes ráfordítás/Összes bevétel	2007	2008	2009	2010	Átlag
Győri ETO FC Kft.	1,80	1,02	1,48	1,04	1,21
DVSC Futbalszervező Zrt.	0,65	0,71	0,44	0,75	0,59
Fehérvár FC Kft.	1,09	1,07	2,45	1,53	1,48
Vidék átlag	1,18	0,93	1,46	1,10	1,09
Összes ráfordítás/Összes bevétel	2007	2008	2009	2010	Átlag
FTC Labdarúgó Zrt.	1,14	3,13	4,78	3,54	3,20
Honvéd FC Kft.	1,52	2,23	1,25	0,90	1,30
Újpest FC Kft.	1,21	1,12	0,68	1,04	0,93
Vasas FC Kft.	0,99	1,40	1,24	1,89	1,36
Budapest átlag	1,22	1,97	1,98	1,84	1,70

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

A táblázatot a következőképpen érdemes értelmezni: a feltüntetett számok arányszámok, ahol 1,00 értékhez viszonyítunk. Ez az érték jelenti azt, hogy a társaság ráfordításai megegyeznek a kiadásokkal. Ha az érték 1,00-nál magasabb, akkor a társaság ráfordításai meghaladják a bevételeinek összegét, amennyiben ez az érték kisebb ennél, akkor - eltekintve a rendkívüli és pénzügyi működés hatásaitól - a klub eredménye pozitív.

Az eddigi táblázatokban már használt egyszerű átlagolás módszere ez esetben is kitűnően alkalmas a következtetések levonására:

5. diagram: A klubok társaságainak átlagos összesített ráfordítás/összes bevétel indexe 2007 és 2010 között

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

A diagram a társaságok, a vizsgált időszakra (2007-2010) számított átlag ráfordítás/bevétel mutatóit tartalmazza, értelmezése pedig a 17. táblázat értelmezésének megfelelő.

A számolásaim szerint mindössze két klub rendelkezik 1,00-nál kisebb mutatószámmal, azaz a közzétett pénzügyi beszámolók szerint csak a DVSC Zrt. és az Újpest FC Kft. működik úgy, hogy – a definíciónak megfelelően- bevételei meghaladják a kiadásait. A két klub társasága közötti különbség azonban óriási:

A piros-fehér alakulat utóbbi négy évének átlagos bevétele 41%-al haladta meg kiadásait, ami nagyrészt a sikeres BL és EL szereplésének köszönhető. Dolgozatom során többször is utaltam arra, hogy a magyar futball fejlődésének egyik kulcsmotívuma lehet a sikeres nemzetközi kupaszereplés, hiszen egy esetleges főtáblára kerülés esetén kifejezetten nagy összeget is lehet realizálni, ennek hatását láthatjuk most a DVSC Zrt.-nél, ami növekvő bevételei ellenére kiadási szintjét változatlanul hagyta.

Az Újpest FC Kft. eredménye meglepő, az ő eredményüket a meglepően jó 2009-es év emelte, amikor ez a mutató 0,68 volt, a maradék három évben pedig 1,00-át alig meghaladó érték.

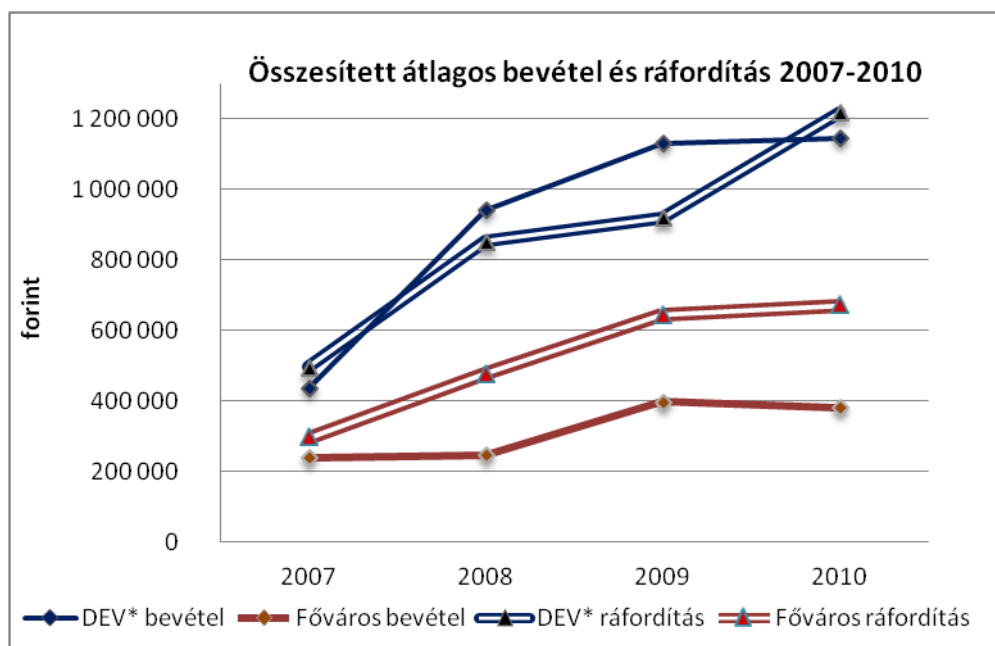
A Győr-Videoton-Honvéd-Vasas négyes közel egy szintet képvisel, előbbi vidéki társaság tehát a magas bevételi, magas kiadási oldallal mozog együtt, az utóbbi kettő társaság pedig alacsony bevételei ellenére gondosan ügyel kiadásainak mértékére.

Külön szót érdemel azonban a Ferencvárosi TC-t tulajdonló társaság eredménye: A zöld-fehérek mutatója 3,20, ami azt jelenti, hogy több mint háromszor akkora a ráfordításuk

értéke, mint a bevételüké. Ha a Ferencváros elmúlt éveit nézzük vissza nehezen említhető olyan esemény, amely ezt a túlköltekezést indokolná.

A diagram táblázat ugyanazokkal a számokkal, mégis egy másik aspektusból mutatja a kialakult helyzetet:

6. diagram: Vidéki és Budapesti klubok összes bevétele és ráfordítása átlagosan 2007 és 2010 között

Forrás: e-beszamolo.kim.gov.hu

Ahhoz, hogy össze tudjam hasonlítani a négy fővárosi társaságot három vidéki társával, ahhoz ismét átlagolnom kellett. Az 6. diagram a DEV klubok társaságainak (Debrecen, ETO, Videoton) és a fővárosi társaságoknak az összesített átlagos bevételeit viszonyítja a ráfordításaikhoz.

Arról már esett szó korábban, hogy a vizsgált vidéki társaságok magasabb bevételt realizálnak, ám érdekesebb a bevételekhez a ráfordítások mértékét is vizsgálni:

Látható az, hogy a vizsgált vidéki klubok átlagosan nagyobb vagy közel akkora bevétellel rendelkeznek, mint ráfordításaik, szemben a fővárosiakkal, amelyek ráfordításai minden évben jelentősen meghaladták bevételeiket.

A probléma szembetűnő: A vidéki klubok ráfordításai látszólag együtt mozognak bevételeivel, a fővárosiaknál ezt nem mondhatjuk, hiszen – a 2007-es évet leszámítva – körülbelül 200 millió forintos hiányt vélhetünk felfedezni a két összeg között, ezt sokféleképpen lehetne kezelni, csökkenteni:

A hiány kezelése a magyar klubok nagyobb részénél ma annyiban merül ki, hogy a tulajdonos külső tőkét injektál, –vidéki klubok esetén- önkormányzat támogatást nyújt, vagy a futball társaságok tulajdonosai nyújtanak pénzügyi segítséget, esetleg a tartozások elengedése menti meg a klubok társaságait a fizetéseképtelenségtől. Ezek mellett sok megoldási lehetőség áll a társaságok számára (pl. tőketartalék), azonban az okok azonosítása túlmutat a dolgozatom határain. Az új UEFA Pénzügyi Fair Play szabály érvénybe lépése után vélhetően változhat a helyzet a következő évektől.

Összesítve a gazdasági elemzésemet elmondhatom, hogy a fővárosiaknak lényegesebb kevesebb bevételből kellett gazdálkodniuk. Ha Budapest-Vidék felbontásban vizsgálunk, más képet kapunk: a vizsgált vidéki klubok társaságainak összesített eredményeit a fővárosi összesített eredményekhez hasonlítva látható, hogy a fővárosi klubok működése nem megfelelő, hiszen ráfordításaik évről-évre meghaladják egy nagyobb összeggel bevételeiket.

6. Kitekintés

Láthatjuk, hogy az egykor kifejezetten sikeres budapesti labdarúgás veszélyben van, hiszen sportszakmailag egyértelműen alulmaradnak a legsikeresebb vidéki kluboknál, gazdaságilag pedig hosszútávon nem fenntartható veszteséges működésük.

Véleményem szerint a két legnagyobb probléma a lokálpatriotizmus és az önkormányzati támogatás hiánya.

A futballban mindig jelentős szereppel bírt a lokálpatriotizmus, gyakran városok csatájának élték és élik meg futballszurkolók a mérkőzéseket. Ennek kifejezetten fontos szerepe van, ha két, egymáshoz közeli város csapatai mérkőznek meg egymással. Könnyen belátható, hogy egy vidéki klubnak könnyebb lokális értékeket teremteni, a kapcsolat egy labdarúgó csapat és a városban felnőtt ember között szorosabb. Nagy baj, hogy Budapesten nehéz az ilyen erős érzelmi kapcsolat kialakítása, hiszen míg vidéken a szurkolók a csapatokat a városuk képviselőjeként tekintik, addig a fővárosban ilyen tényezőről nem beszélhetünk.

A következő nehézség, amivel a fővárosi egyesületek társaságainak szembe kell nézni évek óta, az önkormányzati támogatás hiánya. Jelentős mértékben hozzájárul a vidéki klubok gazdasági sikerességéhez az, hogy gyakran 100-150 milliós forráshoz jutnak a város vezetésétől, Budapesten ilyen jellegű segítségről nem beszélhetünk. Emellett gyakori jelenség az, hogy a vidéki csapatok gyakran az önkormányzat tulajdonában lévő stadionok használatára térítésmentesen jogosultak, szemben a fővárosi csapatokkal, amelyeknek gyakran bérleti díj megfizetése ellenében adják át a stadion használati jogát.

Láthatjuk tehát, hogy hátrányosabb pozícióban vannak a fővárosiak. Meglátásom szerint ahhoz, hogy hosszútávon képes legyen a budapesti futball fejlődni, esetleg újra versenybe szállni a nagyobb vidéki klubokkal mind sportszakmailag, mind gazdaságilag, stabilabb működés szükséges. A kiadási oldalon változtatást eszközölni csak rövidtávon hatékony művelet, hosszútávon a bevételek növelésére kell törekedni. Hiszem, hogy egy sikeres marketing stratégia kidolgozása lenne a megoldás első lépcsőfoka:

Meglátásom szerint a magyar klubok nagyobb hányadánál hiányzik a fogyasztóorientált szemlélet, keveset tudnak fogyasztóik igényeiről, pedig ez a kulcsa annak, hogy eladhatóvá váljon a sport úgy a fogyasztói, mind a többi piacain (közvetítési jogok, szponzori, merchandising, játékos piac) (András 2003, 22. old.). Hamar belátható, hogy ha a

társaságok ismerik a fogyasztók igényeit, ennek eredményeképp azok száma növekedni fog, illetve hosszútávon lojális lesz. Mindez egyfajta öngerjesztő folyamatként haladna végig az összes piacon, hiszen több szurkoló nagyobb bevételt eredményezhet a hirdetói és szponzori piacon, emellett a merchandising értékesítés is fellendülhet. Amennyiben több a szurkoló, több bevételhez jut a klub a központi bevételek azon részéből is, ami a szurkolók/nézők számának függvénye. Ezek hatására a megnövekedett bevételből a stabilabb működés mellett a csapat minőségi játékos igazolásokat is eszközölhet, amely jobb eredményhez és több fogyasztóhoz vezet, és a folyamat ismét elkezdődhet.

Ehhez azonban szegmentációra és célcsoport képzésre van szükség, a nélkül aligha lehet versenyképes a futballklubot működtető társaság a közvetlen versenytársaival, a többi látványsporttal vagy a szórakoztatóipar egyéb versenyzőivel szemben.

7. Összefoglaló

Dolgozatom első harmadának célja az volt, hogy bemutassam azt, hogy már egészen a kezdetektől az ország futbollsikereinek nagyobb hányada a fővárosra koncentrálódott, emellett gazdaságilag 100 évvel ezelőtt is – amikor a labdarúgás kialakulása és népszerűvé válása elkezdődött Magyarországon- kiemelkedően fontos szerep jutott Budapestnek.

A dolgozatom második harmadában esett szó arról, hogy a budapesti sikerek a 2000-es évek elejétől elmaradtak, és az utóbbi öt évben pedig meglátásom szerint rosszabbul teljesítettek a legnagyobb vidéki csapatoknál. Ezt követően láthattuk a későbbi vizsgálatom tárgyát: feltételezéseim szerint mind sportszakmailag, mind gazdaságilag sikereesebbek a legjelentősebb vidéki csapatok, mint az élvonalbeli budapestiek az elmúlt 5 évben.

A harmadik, legfontosabb része a dolgozatomnak beszámolt arról, hogy sportszakmailag megalapozottak voltak a feltételezéseim, minden vizsgált kategóriában a vidéki hármas volt a sikereesebb.

A legelső sportszakmai sikertényező a tabellán elfoglalt helyezések voltak. A vizsgált vidéki klubok átlagosan 3.-4. pozíciót szereztek meg az elmúlt öt évben, szemben a budapesti klubokkal, amelyek 7.-8. helyezést érték el ebben a számítási rendszerben.

A második tényezőként a kupagyőzelmek számát azonosítottam. A hét labdarúgó klub közül mindössze három képviseltette magát a kupagyőztesek sorában a tárgyalt időszak alatt. A vizsgált vidéki egyesületek összesen tizenegy győzelmet tudhattam magukénak, míg a fővárosiak mindössze két kupát szereztek.

Harmadikként a nemzetközi kupaszereplések számáról beszéltem. Összesen negyvenhat mérkőzést játszott a Debrecen-ETO-Videoton hármas, ez a háromszorosa a fővárosi teljesítménynek.

Negyedikként az elmúlt évek nézőszámait vizsgáltam. A DEV csapatok minden vizsgált évben több szurkolóval rendelkeztek átlagosan mérkőzéseik helyszínén, mint a FTC-Honvéd-Újpest-Vasas négyes. Az utóbbi évben ez a különbség csaknem 1500 fő volt

Utolsó sportszakmailag vizsgált terület a válogatott játékosok száma volt. A vidékiek csapatai közül a 2007-2011-es időszak alatt tizennyolc játékos lépett pályára a címeres mezben, ameddig ez mindössze három fővárosi futballistára volt igaz.

A gazdasági vizsgálatomat három pillér alkotja: összes bevétel, összes kiadás és ezek egymáshoz való viszonya.

Az elvégzett vizsgálatok szerint a bevételi oldalon tapasztaltak alátámasztják állításomat, hiszen összesen (NÁB+egyéb bevétel) minden vidéki klub legalább 107 millióval több bevétellel rendelkezik évente átlagosan, mint a fővárosi csapatok társaságai.

A kiadási oldal vizsgálatakor látható, hogy a magas bevétellel működő vidéki vállalatok magasabb ráfordítással is rendelkeznek átlagosan. Klubszinten láthattuk, hogy a Ferencváros kivételével a bevételek együttmozognak a ráfordításokkal. A budapesti zöld-fehérek 3,2-szer annyit költöttek átlagosan, mint amennyi bevétellel rendelkeztek.

Ha a ráfordítások és bevételek kapcsolatát vizsgáljuk Budapest-Vidék bontásban, akkor észrevehető mindaz, amit a dolgozatom 4. fejezetében állítottam: a három vidéki csapatot együtt hasonlítottuk a fővárosiakhoz, akkor láthattuk, hogy a DEV csapatok átlagosan minden évben magasabb vagy a ráfordításokhoz közel azonos összeggel rendelkeztek a bevételi oldalon. A fővárosiaknál átlagosan, minden évben észrevehattuk körülbelül egy 200 millió forintos különbséget bevételei és ráfordításai között.

Összefoglalva a dolgozatomat elmondhatom, hogy az általam meghatározott értékelési struktúrában mind sportszakmailag, mind gazdaságilag gyengébben teljesítenek a fővárosi csapatok az elmúlt öt évben. Ennek sok oka lehet, meglátásom szerint ezt leginkább az önkormányzati támogatások és a lokálpatriotizmus hiánya okozza. A problémát csak rövidtávon lehet ráfordítás csökkentéssel megoldani, a bevétel növelésére kell törekedni. A kluboknak tartós, hosszú távú stratégiát kell alkotniuk, meg kell határozniuk célcsoportjukat. Meglátásom szerint az a klub, amely ismeri a fogyasztóinak és potenciális fogyasztóinak igényeit, könnyebben tudja azokat kielégíteni. Meg kell ismerni a szurkolók, nézők igényeit, mert érzésem szerint ez a kulcsa annak, hogy a többi piacon is sikeres lehessen egy klub. A szurkolók számának növekedése több szponzort, több ajándéktárgy értékesítést is eredményezhet, nem beszélve a központi bevételek lehetséges növekedéséről.

8. Hivatkozásjegyzék

Ágh Attila (2006): A Nagy-Budapest régió az európai térben

<http://mozgovilag.com/?p=2446>

Letöltés ideje: 2012.02.26

András Krisztina (2003): Üzleti elemek a sportban, a labdarúgás példáján

http://phd.lib.uni-corvinus.hu/150/1/andras_krisztina.pdf

Letöltés ideje: 2012.02.01.

Barta Györgyi (2000): Újra „boom” a budapesti gazdaságban

<http://epa.oszk.hu/00000/00003/00022/barta.htm>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Budapestcity honlapja: Nagy-Budapest létrehozása, 1950

<http://budapestcity.uw.hu/02-tortenet/1950-nagy-budapest/index-hu.htm>

Letöltés ideje: 2012.02.22.

DVSC hivatalos honlapja: A Loki története

http://www.dvsc.hu/Lapok/Tortenet_hu.aspx

Letöltés ideje: 2012.02.25

E-beszámoló.kim.gov.hu alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

FIFA hivatalos honlapja: History of Football - Britain, The home of Football

<http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame2.html>

Letöltés ideje: 2012.02.18.

FIFA hivatalos honlapja: History of Football - The Global Growth
<http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame4.html>

Letöltés ideje: 2012.02.18.

FIFA hivatalos honlapja: History of Football - The Origins
<http://www.fifa.com/classicfootball/history/game/historygame1.html>

Letöltés ideje: 2012.02.19.

FTC hivatalos honlapja: Áttekintés
<http://www.ftc.hu/index.php?action=history>

Letöltés ideje: 2012.02.26

Győri ETO honlapja alapján az origo.hu (2010): A Győr legalább egymillió eurót kap Kinkért a Middlesbrough-tól
<http://www.origo.hu/sport/magyarfoci/20100728-a-gyor-egymillio-eurot-kap-kinkert-a-middlesbroughtol.html>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Győri ETO honlapja: A klubról
<http://www.eto.hu/index.php?lan=hu&m=39>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Hvg.hu honlapja (2011): Kiesett az MTK
http://hvg.hu/sport/20110514_mtk_kiesett

Letöltés ideje: 2012.02.26.

Kárpáti Tamás és Jan Schoenmakers (2003): [rsssf.com](http://www.rsssf.com)
<http://www.rsssf.com/tablesh/honghist.html>

Letöltés ideje: 2012.02.22.

<http://www.rsssf.com/tablesh/honghist1900.html#09>

Letöltés ideje: 2012.02.23.

<http://www.rsssf.com/tablesh/honghist.html>

Letöltés ideje: 2012.02.23.

Krausz Tamás, Mitrovits Miklós (szerk.): A játék hatalma - Futball-Pénz-Politika,
L'Harmattan Kiadó, 2008

KSH honlapja: Branyiczkiné Géczy Gabriella és Molnárné Brinzik Katalin (2011): A
lakónépesség nem szerint

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd003b.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

KSH honlapja: Pábli Hajnalka (2011): Bruttó hazai termék (GDP) (2007–)

http://portal.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt013.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

KSH honlapja: Pábli Hajnalka (2011): Egy főre jutó GDP

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt014.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

KSH honlapja: Szűcsné Bakonyi Piroska (2011): A regisztrált gazdasági szervezetek száma
gazdálkodási forma szerint, december 31. (2000–)

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qvd003b.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

Lengyel statisztikai hivatal honlapja: POPULATION AND HOUSING CENSUS 2002

POPULATION (2009)

http://www.stat.gov.pl/bdlen/app/dane_podgrup.dims?p_id=67694&p_token=0.7985822942573577

Letöltés ideje: 2012.02.23

Lépesfalvi Zoltán (2008): Pékerdei futballrajt dalárdával és lábtörésekkel

<http://zona.hu/article/1510/pekerdei-futballrajt-dalardaval-es-labtoresekkel.html>

Letöltés ideje: 2012.02.23.

Magyar Labdarúgó Világ szerkesztősége (2003): Múlt

<http://dobrovsky.uw.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Mindennapi.hu honlapja: S. V. A. (2011): Cáfolja az összeomlást a Vasas tulajdonosa
<http://www.mindennapi.hu/cikk/sport/cafolja-az-osszeomlast-a-vasas-tulajdonosa/2011-06-28/4448>

Letöltés ideje: 2012.02.21.

MLSZ hivatalos honlapja: Ligakupa
<http://www.mlsz.hu/kupak/ligakupa>

Letöltés ideje: 2012.02.26

MLSZ hivatalos honlapja: Szuperkupa
<http://www.mlsz.hu/kupak/szuperkupa>

Letöltés ideje: 2012.02.26

MLSZ.hu Adatbankja (2011)
http://adatbank.mlsz.hu/foprog.asp?menu=p01_0001

Letöltés ideje: 2012.02.28.

MLSZ.hu Adatbankja (2011)
http://adatbank.mlsz.hu/foprog.asp?menu=p00_0001&p_evad=10&p_szervezet=24&p_verseny_id=8725

Letöltés ideje: 2012.03.03.

MNB alapján az arfolyam.iridium honlapja (2009): Hivatalos MNB deviza-középárfolyamok
http://arfolyam.iridium.hu/index.php?f_year=2009&f_month=7&f_day=2&f_kereses=1&f_count=1&f_direction=1&EUR=1&Submit=List%E1z%E1s

Letöltés ideje: 2012.03.04.

MTK hivatalos honlapja: MTK - Rövid focitörténelem
<http://www.mtkhungaria.hu/index.php?action=history&opened=5>

Letöltés ideje: 2012.02.26

NB1.hu (2012): Élő közvetítés KTE-DVTK
<http://www.nb1.hu/online/online.php?mid=3785>

Letöltés ideje: 2012.03.06.

NB1.hu honlapja: 2011/2012-es tabella (2012)

<http://www.nb1.hu/nb1/2011-2012/index.php>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

NB2.hu hivatalos honlapja: Tabella

<http://www.nb2.hu/csoportok/nyugat/>

Letöltés ideje: 2012.02.26

origo.hu honlapja (2012): Tíz másodperc után eldőlt a Kecskemét-Diósgyőr

<http://www.origo.hu/sport/magyarfoci/20120304-tiz-masodperc-utan-eldolt-a-kecskemetdiosgyor.html>

Letöltés ideje: 2012.03.06.

Orgio.hu honlapja (2009): BL nélkül is kétmillió eurót kereshet a Loki

<http://www.origo.hu/sport/focivilag/bajnokokligaja/20090702-blpenzdijak-a-csoportkorbe-jutas-nelkul-is-ketmillio-eurot-kereshet-a.html>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Pest Megyei Levéltár alapján a pestmegye.hu: Pest megye története

<http://www.pestmegye.hu/minden-pest-megyerol/pest-megye-tortenete>

Letöltés ideje: 2012.02.23.

Róth- Adorján- Lukács- Veit: Pénzügyi Számvitel, Magyar Könyvvizsgálói Kamara Oktatási Központ Kft.,2008

Sheffield FC honlapja: WHERE IT ALL BEGAN...

<http://www.sheffieldfc.com/>

Letöltés ideje: 2012.02.22.

Sport.ma honlapja (2002): ZTE - Manchester United 1-0

<http://sport.ma.hu/tart/rcikk/g/0/13015/1>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Sport24 honlapja (2012): Magyar marad a Vasas tulajdonosa

<http://sport.hir24.hu/nb1/2012/03/15/magyar-marad-a-vasas-tulajdonosa/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Sportgeza honlapja: MTI (2009): Kiesett a REAC a labdarúgó NB I.-ből

http://sportgeza.hu/futball/hirek/2009/05/06/kiesett_a_reac_a_labdarugo_nb_i.-bol/

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Sportmúzeum honlapja: Százéves a magyar foci - Előzmények

http://www.sportmuzeum.hu/kiallitasok/szazeves_a_magyar_foci/foci_01.html

Letöltés ideje: 2012.02.22.

Statistik Berlin honlapja: Bevölkerungsentwicklung in Berlin (2010, 7. old)

http://www.statistik-berlin-brandenburg.de/Publikationen/Stat_Berichte/2011/SB_A1-1_A2-4_q03-10_BE.pdf

Letöltés ideje: 2012.02.23

Székely Tibor (2011): A magyar labdarúgás története a hőkortól a modern időkig

<http://szekelytibor.web4.hu/cikk/a-magyar-labdarugas-tortenete-a-hoskortol-a-modern-idokig>

Letöltés ideje: 2012.02.22.

Transfermarkt.de honlapja: Magyar Nemzeti Bajnokság

http://www.transfermarkt.de/en/nemzeti-bajnoksag/startseite/wettbewerb_UNG1.html

Letöltés ideje: 2012.03.09.

Transfermarkt.de honlapja: Squad from Győri ETO FC in the season 2011/2012

http://www.transfermarkt.de/en/gyri-eto-fc/startseite/verein_6055.html

Letöltés ideje: 2012.03.09.

Tudositas.nso honlapja (2012): KTE-DVTK tudósítás

<http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1&submenu=1&report=13188>

Letöltés ideje: 2012.03.06.

Tudosítás.nso honlapja alapján 2008-as, 2009-es, 2010-es, 2011-es év 1.-30. forduló

<http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1>

Letöltés ideje: 2012.01.15.

UEFA honlapja (2011): UEFA statement on financial fair play

<http://www.uefa.com/uefa/footballfirst/protectingthegame/financialfairplay/news/newsid=1590370.html>

Letöltés ideje: 2012.03.16

UEFA honlapja: UEFA versenyszabályzat (48. old)

http://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Regulations/competitions/Regulations/01/48/42/49/1484249_DOWNLOAD.pdf

Letöltés ideje: 2012.02.28.

Ujpestfc.hu alapján a Pepsifoci.hu (2011): Újpest: A tulaj meglepte azt, amit McCabe a Fradínál

<http://pepsifoci.hu/node/98806>

Letöltés ideje: 2012.02.24.

Videoton honlapja: Klubbörténet

<http://www.vidi.hu/menu/klubbortenet1.html>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Zalahírlap.hu alapján a pepsifoci.hu (2012): Mi lesz veled ZTE? - az utolsó haladékról beszélnek

<http://pepsifoci.hu/node/105436>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

9. Ábrajegyzék

1. táblázat: Budapesten kívüli klubok bajnoki címeinek száma 1945 és 1990 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

<http://www.rsssf.com>

Letöltés ideje: 2012.02.23.

2. táblázat: Összesített örökranglista legjobb kilenc csapata és azok címei

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

MLSZ adatbank

Letöltés ideje: 2012.02.26

3. táblázat: Budapest gazdasági és kulturális súlya az országban, 1910-ben (Vidék: Horvátország és Szlavónia nélkül)

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

BARTA GYÖRGYI: Újra „boom” a budapesti gazdaságban

Letöltés ideje: 2012.03.03.

4. táblázat: Magyarország népessége Budapest-Vidék bontásban

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

KSH honlapja: Branyiczkiné Géczy Gabriella és Molnárné Brinzik Katalin (2011): A lakónépesség nem szerint

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_wdsd003b.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

1. diagram: Magyarország 2009-es GDP-je Budapest-Vidék bontásban

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

KSH honlapja: Pábli Hajnalka (2011): Bruttó hazai termék (GDP) (2007–)

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qpt013.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

5. táblázat: Magyarország gazdasági szervezeteinek száma Budapest-Vidék bontásban

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

KSH honlapja: Szűcsné Bakonyi Pirooska (2011): A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint, december 31. (2000–)

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qvd003b.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

6. táblázat: Magyarország foglalkoztatottsági és munkanélküliségi rátája Budapest-Vidék bontásban

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

KSH honlapja: Szűcsné Bakonyi Piroska (2011): A regisztrált gazdasági szervezetek száma gazdálkodási forma szerint, december 31. (2000–)

http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qvd003b.html

Letöltés ideje: 2012.02.23

7. táblázat: Bajnokságban elért helyezés 2007 és 2011 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

MLSZ.hu Adatbankja (2011)

http://adatbank.mlsz.hu/foprog.asp?menu=p01_0001

Letöltés ideje: 2012.02.28.

8. táblázat: A hét vizsgált csapat kupagyőzelmeinek száma 2007 és 2011 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

MLSZ.hu Adatbankja (2011)

http://adatbank.mlsz.hu/foprog.asp?menu=p00_0001&p_evad=10&p_szervezet=24&p_versen_y_id=8725

Letöltés ideje: 2012.03.03.

9. táblázat: A vizsgált csapatok nemzetközi kupaszerepléseinek száma 2007 és 2011 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Magyar futball honlapja

<http://www.magyarfutball.hu/hu/statisztika>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

10. táblázat: Átlagos nézőszám 2008 és 2011 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Tudosítás.nso honlapja: 2008-tól 2011-ig az összes meccs

<http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1&submenu=1&report=13188>

Letöltés ideje: 2012.03.06.

2. diagram: Stadionkapacitás, átlag nézőszám 2011 ős

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

Tudosítás.nso honlapja: 2008-tól 2011-ig az összes meccs

magyarfutball.hu/csapatok

<http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1&submenu=1&report=13188>

Letöltés ideje: 2012.03.06.

11. táblázat: Vizsgált csapatok válogatott játékosainak száma

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

forrás: Thaly Zoltán adatai alapján (2012)

Felvétel ideje: 2012.03.06.

12. táblázat: Átlagos pályára lépések, és átlagos játékidő játékosonként

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

forrás: Thaly Zoltán adatai alapján (2012)

Felvétel ideje: 2012.03.06.

13. táblázat: A hét társaság 2010-es értékesítés nettó árbevételének a tartalma

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

14. táblázat: A klubokat működtető társaságok összes bevétele 2007 és 2010 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

3. diagram: Az átlagos összes bevételek (NÁB+egyéb bevétel) 2007 és 2010 között

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

15. táblázat: Anyagjellegű ráfordítások 2007 és 2010 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

16. táblázat: A klubok társaságainak személy jellegű ráfordításai 2007 és 2010 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

4. diagram: A társaságok 2007 és 2010 közötti összes ráfordításainak (anyag, személyi, egyéb ráfordítás) értéke átlagosan

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

17. táblázat: A klubok társaságainak összesített ráfordítás/összes bevétel indexe 2007 és 2010 között

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

5. diagram: A klubok társaságainak átlagos összesített ráfordítás/összes bevétel indexe 2007 és 2010 között

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

6. diagram: Vidéki és Budapesti klubok összes bevétele és ráfordítása átlagosan 2007 és 2010 között

Saját készítésű diagram az alábbi forrás segítségével:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai (Mellékletben összegyűjtve)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

10. Kiegészítő mellékletek

1. sz. melléklet: DVSC Futbalszervező Zrt. Eredménykimutatásai

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2007	2008	2009	2010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	235373	49512	162793	224034
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	117653	804018	68056	0
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	353026	853530	230849	224034
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0	0	0
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0	0	
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+-03+04)	0	0	0	0
III. Egyéb bevételek	95204	287201	2358357	1329387
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0	0	0
05. Anyagköltség	21499	31057	35176	32201
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	173367	635593	905021	990593
07. Egyéb szolgáltatások értéke	3212	6139	2786	2491
08. Eladott áruk beszerzési értéke	17595	5690	3895	1578
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	53907	3627
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	215673	678479	1000785	1030490
10. Bérköltség	41680	47114	39015	44235
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	2307	2369	9799	3974
12. Bérjárulékok	15366	17211	13334	11918
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	59353	66694	62148	60127
VI. Értékcsökkenési leírás	17225	23296	26109	51290
VII. Egyéb ráfordítások	18239	63058	72181	72336
Ebből: értékvesztés	0	0	46576	0
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	137 740	309 204	1 427 983	339 178
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés	0	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége	0	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége	0	7254	4857	104371
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	0	0
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	9229	23554	36861	69239
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	68	0	0	0
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	2616	148978	71908	0
Ebből: értékelési különbözet	0	0	0	0
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	11845	179786	113626	173610

18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése	0	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	0	0	0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0	0	0
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0	0
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	21971	46734	5812	1334
Ebből: értékelési különbözet	0	0	0	0
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	21971	46734	5812	1334
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-10126	133052	107814	172276
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+A+-B)	127614	442256	1535797	511454
X. Rendkívüli bevételek	0	0	27219	0
XI. Rendkívüli ráfordítások	4066	0	0	0
D. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-4066	0	27219	0
E. Adózás előtti eredmény (+C+-D)	123548	442256	1563016	511454
XII. Adófizetési kötelezettség	18526	46941	234442	37357
F. Adózott eredmény (+E-XII)	105022	395315	1328574	474097
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0	0	0
23. Jóváhagyott osztalék, részesedés	0	0	800400	0
G. Mérleg szerinti eredmény (+F+22-23)	105022	395315	528174	474097

2. sz. melléklet: Győri ETO Kft. Eredménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	300 278	427 620	259 201	296 794
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	15 951	5 249	2 027	7 050
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	316 229	432 869	261 228	303 844
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0	0	
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0	0	
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+-03+04)	0	0	0	
III. Egyéb bevételek	39 121	527 332	86 510	480 987
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0	0	
05. Anyagköltség	79 328	101 102	52 824	154 732
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	234 067	198 095	205 554	353 799
07. Egyéb szolgáltatások értéke	10 228	8 177	3 479	7 970
08. Eladott áruk beszerzési értéke	101 373	143	3	0
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	44 379	49 228	1 467	5 497
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	469 375	356 745	263 327	521 998
10. Bérköltség	102 713	121 412	153 133	159 544

11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	18 703	22 426	18 239	10 792
12. Bérjárulékok	36 407	43 943	51 133	49 924
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	157 823	187 781	222 505	220 260
	50%	43%	85%	72%
VI. Értékcsökkenési leírás	56 560	59 871	70 637	62 459
VII. Egyéb ráfordítások	14 155	436 656	29 860	72 414
Ebből: értékvesztés	0	0	0	
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	-342 563	-80 852	-238 591	-92 300
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés		0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott		0	0	
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége		0	0	27 300
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott		0	0	
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége		0	0	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott		0	0	
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	10	28	8	44
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott		0	0	
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	2 350	3 953	6 745	1 512
Ebből: értékelési különbözet		0	0	
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	2 360	3 981	6 753	28 856
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése	0	0		
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0		
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	54 659	10 708	1 267	864
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	0		
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0		
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	35 519	29 489	20 390	11 136
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	90 178	40 197	21 657	12 000
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-87 818	-36 216	-14 904	16 856
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+-A+-B)	-430 381	-117 068	-253 495	-75 444
X. Rendkívüli bevételek	81	1 378	5 961	15 063
XI. Rendkívüli ráfordítások	14 624	3 370	1 705	4 738
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)	-14 543	-1 992	4 256	10 325
E. Adózás előtti eredmény (+-C+-D)	-444 924	-119 060	-249 239	-65 119
XII. Adófizetési kötelezettség	0	2 932	1 149	1 671
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	-444 924	-121 992	-250 388	-66 790
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0		
23. Jávahagyott osztalék, részesedés	0	0		
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	-444 924	-121 992	-250 388	-66 790

3. sz. melléklet: Fehérvár FC Kft. Erereménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	74 580	172 903	293 578	641 106
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	47 384	29 714	0	0
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	121 964	202 617	293 578	641 106
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0		
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0		
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+03+04)				
III. Egyéb bevételek	382 959	517 879	159 430	457 092
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0	3 600	0
05. Anyagköltség	6 910	34 317	30 786	39 157
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	213 672	468 121	752 858	1 059 961
07. Egyéb szolgáltatások értéke	4 242	6 821	4 069	4 101
08. Eladott áruk beszerzési értéke	0	6 655	2 663	11 284
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	1 494	2 145
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	224 824	516 415	791 870	1 116 648
10. Bérköltség	97 775	142 819	159 521	147 447
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	31 933	14 580	11 906	17 039
12. Bérjárulékok	35 184	49 780	52 975	45 037
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	164 892	207 179	224 402	209 523
VI. Értékcsökkenési leírás	4 049	70 600	146 044	268 580
VII. Egyéb ráfordítások	162 436	43 823	92 934	349 390
Ebből: értékvesztés	15 274	5 143	13 254	0
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	-51 278	-117 521	-802 242	-845 943
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	103	2 856	581	33 156
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott	0	0	31	31 475
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	0	5 596	1 652	20 260
Ebből: értékelési különbözet				
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	103	8 452	2 233	53 416
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége			0	0
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott			0	0

19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	27 779	65 570	56 395	111 304
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	0	52 498	40 152	1 426
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése	0	0	0	0
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	0	1 597	4 006	9 377
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	27 779	67 167	60 401	120 681
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-27 676	-58 715	-58 168	-67 265
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+-A+-B)	-78 954	-176 236	-860 410	-913 208
X. Rendkívüli bevételek	0	0	17 940	2 206 607
XI. Rendkívüli ráfordítások	43 030	3 103	3 807	480
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)	-43 030	-3 103	14 133	2 206 127
E. Adózás előtti eredmény (+-C+-D)	-121 984	-179 339	-846 277	1 292 919
XII. Adófizetési kötelezettség	0	0	0	0
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	-121 984	-179 339	-846 277	1 292 919
22. Eredménytartálék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0		
23. Jóváhagyott osztalék, részesedés				
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	-121 984	-179 339	-846 277	1 292 919

4. sz. melléklet: FTC Labdarúgó Zrt. Eredménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	282 582	156 112	295 514	372 046
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	0	0		
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	282 582	156 112	295 514	372 046
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0		
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0		
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+-03+04)	0	0	0	0
III. Egyéb bevételek	7 533	132 371	6 154	52 777
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0		
05. Anyagköltség	22 423	42 539	69 599	44 347
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	164 391	603 670	1 045 737	1 217 549
07. Egyéb szolgáltatások értéke	11 694	8 645	11 282	14 876
08. Eladott áruk beszerzési értéke	0	0	79 836	26 284
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0		19
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	198 508	654 854	1 206 454	1 303 075
10. Bérköltség	76 392	79 356	96 908	107 641

11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	12 848	27 946	35 612	27 922
12. Bérjárulékok	27 881	36 086	40 576	36 794
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	117 121	143 388	173 096	172 357
VI. Értékcsökkenési leírás	1 985	5 823	14 324	16 224
VII. Egyéb ráfordítások	16 077	104 217	62 017	27 323
Ebből: értékvesztés	0	35 080	37 871	0
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	-43 576	-619 799	-1 154 223	-1 094 156
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	321	3 795	13 552	983
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	912	13 831	4 219	6 057
Ebből: értékelési különbözet				
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	1 233	17 626	17 771	7 040
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége				
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	58	8 583		275
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése				
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	2 767	4 844	19 071	9 795
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	2 825	13 427	19 071	10 070
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-1 592	4 199	-1 300	-3 030
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+-A+-B)	-45 168	-615 600	-1 155 523	-1 097 186
X. Rendkívüli bevételek	33 549	38 606	70 161	29
XI. Rendkívüli ráfordítások	57 509	3 032	-1	3 431
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)	-23 960	35 574	70 162	-3 402
E. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-69 128	-580 026	-1 085 361	-1 100 588
XII. Adófizetési kötelezettség	0	1 103	991	1 094
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	-69 128	-581 129	-1 086 352	-1 101 682
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre				

23. Jóváhagyott osztalék, részesedés				
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	-69 128	-581 129	-1 086 352	-1 101 682

5. sz. melléklet: Honvéd FC Kft Eredménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	125 664	102 505	199 649	162 122
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	40 683	0		
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	166 347	102 505	199 649	162 122
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0		
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0		
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+-03+04)				
III. Egyéb bevételek	59 449	64 885	94 698	304 846
Ebből: visszaírt értékvesztés	0	0		
05. Anyagköltség	60 327	68 624	58 795	58 919
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	172 144	190 827	196 647	216 835
07. Egyéb szolgáltatások értéke	5 542	4 220	5 246	8 871
08. Eladott áruk beszerzési értéke	1 459	1 356	433	0
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	0	0	427	0
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	239 472	265 027	261 548	284 625
10. Bérköltség	61 048	65 830	72 094	88 110
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	12 598	10 452	3 951	2 114
12. Bérjárulékok	22 070	24 423	24 047	27 179
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	95 716	100 705	100 092	117 403
VI. Értékcsökkenési leírás	55 849	78 000	92 156	80 889
VII. Egyéb ráfordítások	8 937	7 698	4 837	18 036
Ebből: értékvesztés				
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	-174 178	-284 040	-164 286	-33 985
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	442	29	87	3 627
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	53 056	157	1 282	2 061
Ebből: értékelési különbözet				

VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	53 498	186	1 369	5 688
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése				
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	46 510	44 110	43 049	29 224
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése				
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai			112	2 102
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	46 510	44 110	43 161	31 326
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	6 988	-43 924	-41 792	-25 638
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+A+-B)	-167 190	-327 964	-206 078	-59 623
X. Rendkívüli bevételek	106 909	0		
XI. Rendkívüli ráfordítások	0	1 275		
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)	106 909	-1 275		
E. Adózás előtti eredmény (+-C+-D)	-60 281	-329 239	-206 078	-59 623
XII. Adófizetési kötelezettség	1 231	536	946	1 368
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	-61 512	-329 775	-207 024	-60 991
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre	0	0		
23. Jávahagyott osztalék, részesedés	0	0		
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	-61 512	-329 775	-207 024	-60 991

6. sz. melléklet: Újpest FC Kft. Eredménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	281 440	172 966	530 018	356 946
02. Exportértékesítés nettó árbevétele				
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	281 440	172 996	530 018	356 946
03. Saját termelésű készletek állományváltozása				
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke				
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+-03+04)			0	0
III. Egyéb bevételek	25 258	206 043	295 145	149 884
Ebből: visszaírt értékvesztés				3 596
05. Anyagköltség	15 689	31 591	42 835	28 992
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	281 876	302 535	348 738	363 893
07. Egyéb szolgáltatások értéke	3 869	2 607	3 462	852
08. Eladott áruk beszerzési értéke			2 647	
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke			81	
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	301 434	336 733	397 763	393 737

10. Bérköltség	32 301	30 173	50 302	36 345
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	7 049	1 490	8 500	5 849
12. Bérjárulékok	11 991	11 176	17 171	12 037
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	51 341	42 839	75 973	54 231
VI. Értékcsökkenési leírás	22 987	10 375	31 325	29 780
VII. Egyéb ráfordítások	19 332	43 176	83 467	77 603
Ebből: értékvesztés			3 011	3 911
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	-88 386	54 114	236 635	-48 521
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek			3	
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	6 520	763	3 875	15 361
Ebből: értékelési különbözet				
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	6 520	763	3 878	15 361
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztése				
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások			2 444	893
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése				
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	12 395	-681	8 203	25 514
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	12 935	-681	10 647	26 407
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	-5 875	1 444	-6 769	-11 046
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+-A+-B)	-94 261	-52 670	229 866	-59 567
X. Rendkívüli bevételek	4 311	0	1 562	11 967
XI. Rendkívüli ráfordítások	0	250	3 855	4 255
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)	4 311	-250	-2 293	7 712
E. Adózás előtti eredmény (+-C+-D)	-89 950	-52 920	227 573	-51 855
XII. Adófizetési kötelezettség			8 887	1 546
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	-89 950	-52 920	218 686	-53 401
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre				
23. Jóváhagyott osztalék, részesedés				
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	-89 950	-52 920	218 686	-53 401

7. sz. melléklet: Vasas FC Kft. Eredménykimutatásai:

Az e-beszámoló alapján a DVSC, Győri ETO, Videoton, FTC, Honvéd, Újpest, Vasas 2007, 2008, 2009, 2010-es év eredménykimutatásai

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/>

Letöltés ideje: 2012.03.17

Tétel (sor) megnevezés	2 007	2 008	2 009	2 010
01. Belföldi értékesítés nettó árbevétele	90 527	141 295	94 160	86 520
02. Exportértékesítés nettó árbevétele	45 031		39 893	
I. Értékesítés nettó árbevétele (01+02)	135 558	141 295	134 053	86 520
03. Saját termelésű készletek állományváltozása	0	0		
04. Saját előállítású eszközök aktivált értéke	0	0		24 862
II. Aktivált saját teljesítmények értéke (+03+04)	0	0		24 862
III. Egyéb bevételek	3 916	9 064	35 880	38 983
Ebből: visszaírt értékvesztés				
05. Anyagköltség	2 446	542	7 060	11 120
06. Igénybe vett szolgáltatások értéke	110 906	161 912	89 644	120 335
07. Egyéb szolgáltatások értéke	1 697	1 694	771	647
08. Eladott áruk beszerzési értéke	26	0		15
09. Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke		119	1 132	365
IV. Anyagjellegű ráfordítások (05+06+07+08+09)	115 075	164 267	98 607	132 482
10. Bérköltség	8 551	13 871	15 470	22 055
11. Személyi jellegű egyéb kifizetések	7 479	10 495	2 369	7 174
12. Bérjárulékok	3 096	5 120	5 250	6 677
V. Személyi jellegű ráfordítások (10+11+12)	19 126	29 486	23 089	35 906
VI. Értékcsökkenési leírás	1 411	679	990	4 730
VII. Egyéb ráfordítások	3 219	16 264	88 865	69 335
Ebből: értékvesztés				
A. Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (I+-II+III-IV-V-VI-VII)	643	-60 337	-41 618	-92 088
13. Kapott (járó) osztalék és részesedés				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
14. Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
15. Befektetett pénzügyi eszközök kamatai, árfolyamnyeresége				
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott				
16. Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek			4 869	4 254
Ebből: kapcsolt vállalkozástól kapott			2 878	2 703
17. Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	883	226	1 849	638
Ebből: értékelési különbözet				
VIII. Pénzügyi műveletek bevételei (13+14+15+16+17)	883	226	6 718	4 892
18. Befektetett pénzügyi eszközök árfolyamvesztesége				
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott				
19. Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások			3 449	2 138
Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott			2 396	1 014

20. Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése				
21. Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	254	554	4 993	334
Ebből: értékelési különbözet				
IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+-20+21)	254	554	8 442	2 472
B. Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	629	-328	-1 724	2 420
C. Szokásos vállalkozási eredmény (+-A+-B)	1 272	-60 665	-43 342	-89 668
X. Rendkívüli bevételek			69 600	92 446
XI. Rendkívüli ráfordítások			26	319
D. Rendkívüli eredmény (X-XI)			69 574	92 127
E. Adózás előtti eredmény (+-C+-D)	1 272	-60 665	26 232	2 459
XII. Adófizetési kötelezettség	307	482		643
F. Adózott eredmény (+-E-XII)	965	-61 147	26 232	1 816
22. Eredménytartalék igénybevétele osztalékra, részesedésre				
23. Jávahagyott osztalék, részesedés				
G. Mérleg szerinti eredmény (+-F+22-23)	965	-61 147	26 232	1 816

8. sz. melléklet: Összesített tabella 2007 és 2011 között:

NB1.hu honlapja: Magyar foci

<http://www.nb1.hu>

Letöltés ideje: 2012.03.03.

Csapatok	Szezonvégi pozíció				
	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012*
DVSC	2	1	1	5	1
DVTK	13	12	16	-	5
Fehérvár	5	6	2	1	3
FTC	-	-	7	3	9
Győri ETO	3	8	3	9	2
Haladás	-	3	8	8	11
Honvéd	8	13	9	10	4
Kaposvár	6	9	12	7	13
KTE	-	5	10	12	7
Lombard Pápa	-	-	11	13	15
MTK	1	7	6	15	-
Nyíregyháza	10	14	15	-	-
Paks	11	11	14	2	8
Pécs	-	-	-	-	6
REAC	12	16	-	-	-
Siófok	14	15	-	14	14
Sopron	16	-	-	-	-
Szolnok	-	-	-	16	-
Tatabánya	15	-	-	-	-
Újpest	4	2	4	6	10
Vasas	9	10	13	11	12
ZTE	7	4	5	4	16

9. sz. melléklet: Kupagyőzelmek

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

MLSZ.hu Adatbankja (2011)

http://adatbank.mlsz.hu/foprogram.asp?menu=p00_0001&p_evad=10&p_szervezet=24&p_verseny_id=8725

Letöltés ideje: 2012.03.03

MK Győzelem 2007-2011		
Csapat	Győzelem	Szezon
Honvéd	2	2007,2009
DVSC	2	2008, 2010
KTE	1	2011
SZK Győzelem (2007-2011)		
Csapat	Győzelem	Szezon
DVSC	3	2007,2009,2010
MTK	1	2008
Videoton	1	2011
LK Győzelem (2007-2011)		
Csapat	Győzelem	Szezon
Videoton	2	2008,2009
DVSC	1	2010
Paks	1	2011

10. sz. melléklet: Válogatott játékosok

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Interjú során szerzett információk

forrás: Thaly Zoltán adatai alapján (2012)

Felvétel ideje: 2012.03.06.

Válogatott játékosok 2007 szeptember-2011 december				
játékos neve	év	csapat	pályarálépések száma	játékidő(perc)
Dzsudzsák Balázs	2007	DVSC	6	468
Leandro	2007	DVSC	4	66
Balogh János	2007	DVSC	1	23
Rudolf Gergely	2008	DVSC	5	140
Szélesi Zoltán	2009	DVSC	1	90
Rudolf Gergely	2009	DVSC	5	298
Varga József	2009	DVSC	2	99
Bodnár László	2010	DVSC	3	250
Rudolf Gergely	2010	DVSC	1	80
Laczkó Zsolt	2010	DVSC	8	473
Komlósi Ádám	2010	DVSC	1	37
Czvitkovics Péter	2010	DVSC	3	136
Varga József	2010	DVSC	1	46
Varga József	2011	DVSC	7	504
Czvitkovics Péter	2011	DVSC	4	99
Koltai Tamás	2008	ETO	1	1
Koltai Tamás	2010	ETO	1	4

Koltai Tamás	2011	ETO	3	37
Tököli Attila	2011	KTE	3	114
Lázok János	2010	MTK	2	28
Tisza Tibor	2008	Újpest	1	55
Sándor György	2009	Újpest	1	90
Vermes Krisztián	2010	Újpest	3	198
Vermes Krisztián	2011	Újpest	1	22
Horváth Gábor	2009	Videoton	1	47
Horváth Gábor	2010	Videoton	3	243
Elek Ákos	2010	Videoton	7	441
Lipták Ákos	2010	Videoton	5	415
Lázár Pál	2010	Videoton	3	253
Lázár Pál	2011	Videoton	3	251
Elek Ákos	2011	Videoton	10	741
Lipták Ákos	2011	Videoton	4	313
Sándor György	2011	Videoton	4	157

11. sz. melléklet: A teljes örökranglista

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Nb1.hu és az MLSZ adatbankja alapján

nb1.hu és mlsz.hu

Letöltés ideje: 2012.01.16.

Sorrend	Csapat	Bajnokság	MK	Ligakupa	Szuperkupa	Összesen
1.	FTC	28	20	-	4	52
2.	MTK	23	12	-	2	37
3.	ÚJPEST	20	8	-	2	30
4.	HONVÉD	13	7	-	-	20
5.	DVSC	5	4	1	5	15
6.	VASAS	6	4	-	-	10
7.	GYŐRI ETO	3	4	-	-	7
8.	VIDEOTON	1	1	2	1	5
9.	CSEPEL	4		-	-	4
10.	BTC	2	-	-	-	2
	DVTK	-	2	-	-	2
11.	BÉKÉSCSABA	-	1	-	-	1
	BOCSKAI FC	-	1	-	-	1
	DUNAÚJVÁROS	1	-	-	-	1
	III.KER	-	1	-	-	1
	KTE	-	1	-	-	1
	NAC	1	-	-	-	1
	Paks	-	-	1	-	1

	PMFC	-	1	-	-	1
	SIÓFOK	-	1	-	-	1
	SOPRON	-	1	-	-	1
	SOROKSÁR	-	1	-	-	1
	SZOLNOKI MÁV	-	1	-	-	1
	VÁC	1	-	-	-	1
	ZTE	1	-	-	-	1

12. sz. melléklet: Nézőszám

Saját készítésű táblázat az alábbi forrás segítségével:

Tudosítás.nso honlapja alapján 2008-as, 2009-es, 2010-es, 2011-es év 1.-30. forduló

<http://tudositas.nso.hu/reports.php?sportid=1>

Letöltés ideje: 2012.01.15.

Csapatok	Összesen	Átlag	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
DVSC	65 100	7 233	4300		8000		9500		8500		5400		9700	9500		6500			3700
DVTK	69 498	7 722	7000		6500		5300		5000		6000	10500		9000		8800			11398
Fehérvár	25 853	3 232		3238		4085		2987		3447		3262		2788			4150	1896	
FTC	49 100	6 138		6400		4000		3700		3700			5000		12500		10500	3300	
Győri ETO	44 900	4 989		3000	9000		3000		4000		10000		4000		5600		2800	3500	
Haladás	38 100	4 763		3300			7000		5300		6000		5000		3900		4900	2700	
Honvéd	23 400	2 600	1500		1500		5000		2300		3300		2500		3000		2500		1800
Kaposvár	27 500	3 056	4700		3000		3400		3000	3000		2800		3200		2700			1700
KTE	24 300	3 038		2000		4000		2700		3400		5800			2500		2200	1700	
Lombard Pápa	18 000	2 250		2200		2000		2700		2000		2200		4000		1500		1400	
Paks	15 610	1 734	1300		1800		1800	2200		1900		2130		1560		1620			1300
Pécs	30 800	3 422	3100		3000		4000		3600		3500		3300		4000	3800			2500
Siófok	24 080	2 676	5000		4800	3300		2800		800		1800		500		4500			580
Újpest	26 583	3 323	3128			3508		4791		2815		3826		3217		2615			2683
Vasas	21 181	2 648		2800		1853			3500		2000		4728		1400		3400	1500	
ZTE	22 907	2 863		3186		3286		2186			2125		3068		2656		3124	3276	